

Godišnji izvještaj o poslovanju 2019

JUGOPETROL AD

Podgorica, april 2020

Sadržaj

1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD	3
1.1. Opšte informacije	3
1.2. Misija i strateška vizija	3
1.3. Osnovna načela	4
1.4. Istorija Jugopetrola AD	4
1.5. Opseg poslovanja	5
2. JUGOPETROL AD - AKCIJE	6
2.1 Akcijski kapital – akcionari	6
2.2 Jugopetrol AD kao dio Hellenic Petroleum Grupe	7
2.3 Tržišni podaci	8
3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	10
3.1 Skupština akcionara	10
3.2 Odbor direktora	10
3.3 Revizorski odbor	11
3.4 Interna revizija	12
4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD	13
4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo	13
4.2 Administrativna organizacija Kompanije – Organizaciona šema	14
4.3 Zaposleni	14
5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD	16
5.1 Petrolejska instalacija Bar	16
5.2 Avio servisi	18
5.3 Služba za prevoz goriva	20
5.4 Upravna zgrada	21
5.5 Benzinske stanice	22
6. POSLOVNO OKRUŽENJE	24
6.1 Globalni ekonomski podaci	24
6.2 Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori	25
6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori	26
6.4 Zakonodavni okvir	27
7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD	28
7.1 Obezbeđenje kvaliteta goriva	28
7.2 EKO garancija	29
7.3 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište	31
7.4 Maloprodaja goriva	31

7.5	Veleprodaja goriva	32
7.6	Maloprodaja dodatnog asortimana	34
7.7	Cjenovna politika	35
7.8	Snabdijevači naftnim derivatima – lanac snabdijevanja	37
8.	OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD	39
8.1	Ukupna prodaja goriva	39
8.2	Maloprodaja	40
8.3	Veleprodaja	41
9.	FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI	42
9.1	Iskaz o ukupnom rezultatu – Bilans uspjeha	42
9.2	Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja	43
9.3	Racio pokazatelji	44
9.4	Poreski doprinosi	45
9.5	Poslovna dostignuća u 2019. godini	45
10.	PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD	47
10.1	Poslovna strategija	47
10.2	Projekat “Elephant”	48
11.	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	49
11.1	Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti	49
11.2	Ulaganja u obrazovanje zaposlenih	54
12.	UPRAVLJANJE RIZIKOM	56
12.1	Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom	56
12.2	Sistem interne revizije i upravljanje rizicima	57
12.3	Pravni rizici	59
13.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA	60
14.	FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU	62
15.	KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST	64

1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD

1.1. Opšte informacije

Jugopetrol AD je naftna kompanija koja posluje u Crnoj Gori. U većinskom je vlasništvu kompanije Hellenic Petroleum International, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu.

Kompanija je trenutno glavni snabdjevač naftnih derivata u Crnoj Gori. Njene glavne djelatnosti uključuju veleprodaju naftnih derivata kroz rad skladišnih postrojenja u Baru i dva postrojenja za opremanje vazduhoplova smještenih na aerodromima Tivat i Podgorica, kao i maloprodaja i distribucija naftnih derivata kroz rad 42 benzinske stanice i 3 jahting servisa.

Infrastruktura kompanije Jugopetrol AD sastoji se od:

- maloprodajne mreže od 42 benzinske stanice;
- 3 jahting servisa: u Kotoru, Budvi i Herceg Novom;
- petrolejske instalacije u Baru sa 20 rezervoara za gorivo ukupnog skladišnog kapaciteta 110.300 m³.
- 2 avio-servisa: u Podgorici i Tivtu;
- vozni park od 18 auto-cistijerni za snabdjevanje benzinskih stanica i industrijskih potrošača, i 7 cistijerni za snabdjevanje vazduhoplova na aerodromima Tivat i Podgorica.

Kompanija koristi komercijalni brend „EKO“, koji je poznat i vezuje se s visokim kvalitetom u regionu jugoistočne Evrope. Vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

1.2. Misija i strateška vizija

Strateška vizija kompanije Jugopetrol AD je da bude „vodeća naftna kompanija u Crnoj Gori koja garantuje snabdjevanje gorivom u državi i predstavlja odgovorni korporativni subjekat“.

Misija kompanije je da snabdjeva crnogorsko tržište na pouzdan i efikasan način, pružajući vrhunske proizvode i usluge, pružajući korisnicima efikasnost i inovativnost, uz poštovanje životne sredine i postizanje najboljih mogućih finansijskih rezultata za svoje akcionare.

Temeljne tačke ove vizije i sredstva za njeno ostvarivanje su:

- naši ljudi
- naši proizvodi koji nude
  - gorivo najvišeg kvaliteta
  - potpunu pokrivenost zemlje
  - široku lepezu proizvoda u maloprodaji koji nijesu gorivo (DAS)
- naša usluga
- društvena odgovornost

1.3. Osnovna načela

Temeljna načela kompanije **Jugopetrol AD** su u skladu s načelima Hellenic Petroleum Grupe, kako slijedi:

Naša misija
„Energija za život“

Proizvodnja i ponuda proizvoda i usluga vrhunskog kvaliteta u sektoru energetike, pružanje efikasnosti i inovacija našim potrošačima na grčkom i na međunarodnim tržištima

Naša načela

1. Bezbjednost je uvijek naš prvi prioritet
2. Mi nudimo vrijednost našim potrošačima
3. Mi poslujemo odgovorno prema društvu i životnoj sredini
4. Mi poštujemo kolege i partnere promovirajući meritokraciju, timski rad, inovacije, kontinuirano unapređivanje i orijentaciju ka rezultatima
5. Mi ulažemo u održivi razvoj
6. Mi kontinuirano unapređujemo našu konkurentnost
7. Mi primjenjujemo visoke standarde korporativnog upravljanja
8. Mi kreiramo vrijednost za naše akcionare i fokusirani smo na kontinuirano unapređivanje naših rezultata i novčanih tokova

1.4. Istorija Jugopetrola AD

1947 Jugopetrol AD osnovan je 12. aprila 1947. godine sa sjedištem u Kotoru, kao preduzeće za eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata. Preduzeće je započelo svoj rad sa skromnim resursima i u začecima stvaranja naftne privrede bivše Jugoslavije.

1947-1957 Ovaj period karakteriše početak izgradnje objekata - prvog skladišta, a zatim i benzinskih stanica. Započeta izgradnja skladišta na Ljutoj, u Titogradu (današnjoj Podgorici) i Nikšiću. U tom periodu (1954. godine) izgrađena je prva benzinska stanica na električni pogon u Titogradu, a zatim i benzinske stanice u Kotoru, Baru, Cetinju, Kolašinu i Andrijevici.

1957-1967 Nagli rast potrošnje naftnih derivata zbog razvoja ostalih privrednih djelatnosti u Crnoj Gori. 1964. prvi put počinje potrošnja lož ulja - mazuta.

1964 Započeta je prva faza izgradnje petrolejske instalacije u Baru. Ova petrolejska instalacija je tada bila najmodernije postrojenje na Balkanu.

1970 Od 1970. godine Jugopetrol AD dobija pravo i na istraživanje hidrokarbonata na teritoriji Crne Gore, i već dugi niz godina na ovom polju saraduje sa stranim i domaćim partnerima. U periodu od 1976. do 1981. započete su i završene 3 istražne bušotine. U 1989. započeta je bušotina UK-1 u blizini Ulcinja, čija je dubina 5.309 m, što je najdublja bušotina izvedena na prostorima tadašnje Jugoslavije.

1992-1996 Jugopetrol AD posluje kao Javno preduzeće za istraživanje, eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata, a decembra 1996. godine transformisan je u Akcionarsko Društvo.

2002 Jugopetrol AD je postao član Hellenic Petroleum Grupe. Nakon privatizacije Kompanije, Hellenic Petroleum, renomirana i poznata grčka naftna Kompanija, postala je većinski vlasnik Jugopetrola AD Kotor. Od tada maloprodajna mreža Kompanije posluje pod komercijalnim brendom "EKO", poznatim i cijenjenim u zemljama Jugoistočne Evrope.

2014 Jugopetrol AD je preselio svoje sjedište iz Kotora u Podgoricu, glavni grad Crne Gore i administrativno-poslovni centar zemlje. Preseljenje je djelovalo kao katalizator za dalje strukturne reorganizacije preduzeća i veću efikasnost. Nakon ovog poteza, Kompanija je promijenila naziv Jugopetrol Kotor AD u Jugopetrol AD.

72 godine je prošlo od osnivanja Kompanije, a Jugopetrol AD i dalje predstavlja dio identiteta Crne Gore. Uporedo sa rastom i razvojem putne mreže, turizma i drugih privrednih grana rastao je i razvijao se i Jugopetrol AD. Prolazeći kroz mnoge transformacije organizacionog i poslovnog karaktera izrastao je u veliko i moćno preduzeće.

1.5. Opseg poslovanja

Jugopetrol AD, član Hellenic Petroleum Grupe, vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

Glavne djelatnosti Kompanije su:

- maloprodaja preko najveće mreže benzinskih stanica u Crnoj Gori,
- veleprodaja, uključujući bunker (snabdijevanje plovila gorivom), vazduhoplovstvo, ostale maloprodajne mreže i komercijalne i industrijske kompanije,
- skladištenje i distribucija naftnih derivata.

2. JUGOPETROL AD - AKCIJE

2.1 Akcijski kapital - akcionari

a) Akcijski kapital

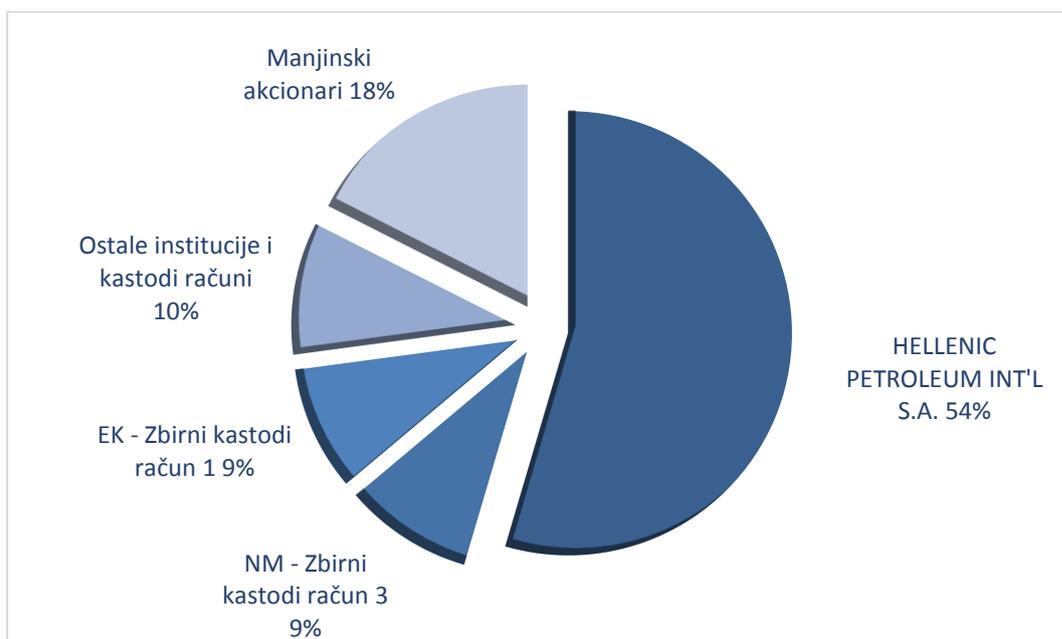
Jugopetrol AD ima osnovni kapital od 67.986.605 EUR podijeljen na 4.653.971 akcija nominalne vrijednosti od po 14,61 EUR. Kompanija nije izvršila otkup udjela sopstvenih akcija, a ukupan broj akcija je ostao nepromijenjen od privatizacije, dok je cijena akcije fluktuirala kako slijedi:

Pregled kapitala - Jugopetrol AD

	2016	2017	2018	2019
Kapital (€ '000)	67.987	67.987	67.987	67.987
Broj akcija	4.653.971	4.653.971	4.653.971	4.653.971
Cijena akcije (€)	12,7	11,7	11,8	10,7

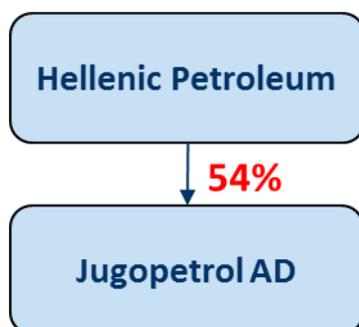
b) Akcionari

Jugopetrol AD ima više od 3.000 akcionara. Većinski akcionar je Hellenic Petroleum International sa 54,35% ukupnih akcija.

2.2 Jugopetrol kao dio Hellenic Petroleum Grupe

Jugopetrol AD je dio Hellenic Petroleum grupe, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu. Hellenic Petroleum posjeduje kontrolni udio od 54% osnovnog kapitala kompanije Jugopetrol AD:

Korporativna struktura Hellenic Petroleum Grupe prikazana je na ilustraciji u nastavku:

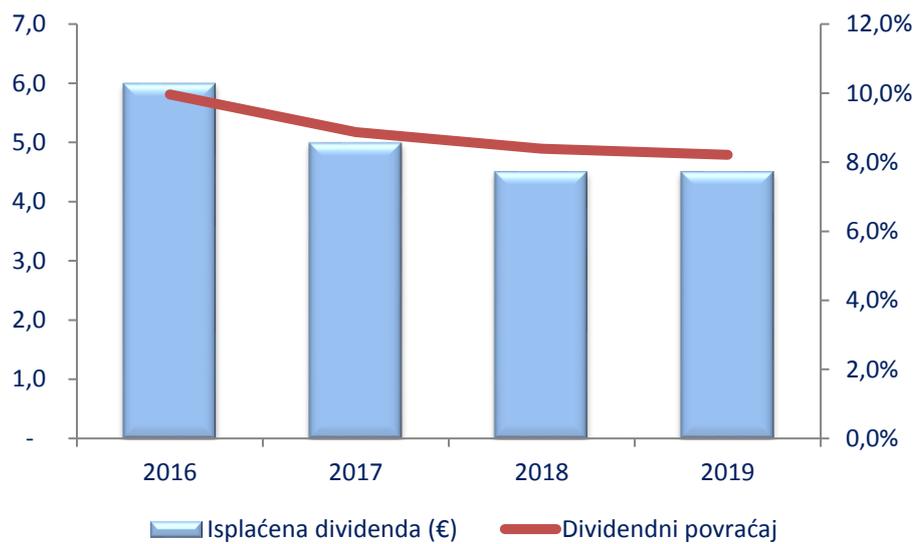
KORPORATIVNA STRUKTURA GRUPE	
Prerada sirove nafte	HELLENIC PETROLEUM S.A.
Prodaja goriva	HELLENIC FUELS AND LUBRICANTS INDUSTRIAL AND COMMERCIAL S.A. CALYPSO LTD
Hemijski elementi	HELLENIC PETROLEUM S.A. DIAXON A.B.E.E.
Međunarodne aktivnosti (prerada sirove nafte i prodaja)	OKTA AD SKOPLJE HELLENIC PETROLEUM CYPRUS LTD RAMOIL CYPRUS LTD EKO BULGARIA EAD EKO SRBIJA AD JUGOPETROL AD
Istraživanje i proizvodnja nafte i gasa	HELLENIC PETROLEUM S.A. HELPE PATRAIKOS SA HELPE UPSTREAM SA HELPE ARTA PREVEZA S.A. HELPE NW PELOPONISSOS S.A. HELPE WEST KERKYRA S.A. HELPE SEA OF THRACE S.A.
Proizvodnja i trgovina energijom	ELPEDISON BV
Obnovljivi izvori energije	HELLENIC PETROLEUM - OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE S.A.
Inženjering	ASPROFOS S.A.
Transport i mreža cjevovoda za sirovu naftu i derivate	A.A.F.P.C. S.A. VARDAX S.A. HELLENIC PETROLEUM - APOLLON MARITIME COMPANY HELLENIC PETROLEUM - POSEIDON MARITIME COMPANY
Prirodni gas	DEPA S.A.

2.3 Tržišni podaci

Tokom 2019. godine prosječna cijena akcija bila je veća za 2% u odnosu na 2018. godinu:

	2016	2017	2018	2019
Prosječna cijena akcije (€)	12,95	12,12	11,56	11,81
Isplaćena dividenda (€)	6.003.623	5.003.018	4.514.352	4.514.352
Dividenda po akciji (€)	1,29	1,07	0,97	0,97
Dividendni povraćaj	9,96%	8,83%	8,39%	8,21%
Zarada po akciji (€)	1,08	1,64	1,46	0,93
Prosječna tržišna kapitalizacija (€ m)	60,27	56,41	53,79	54,96
Prosječni P/E	11,99	7,39	7,94	12,70

3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

IZJAVA O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Pravila korporativnog upravljanja u Kompaniji zasnivaju se na relevantnim odredbama Zakona o privrednim društvima i Statuta Kompanije i drugih internih procedura kojih se Kompanija u potpunosti pridržava.

Upravljanje i nadzor nad organizacijom, poslovanjem i kontrolom Kompanije sprovodi se putem Skupštine akcionara, Odbora direktora, Revizorskog odbora, Izvršnog direktora, Sekretara kompanije, Interne revizije i Eksterne revizije.

3.1 Skupština akcionara

Skupština akcionara je vrhovni organ Kompanije koji donosi, mijenja i dopunjava Statut, bira i razrješava članove Odbora direktora, imenuje nezavisnog revizora, usvaja godišnje finansijske izvještaje, Izvještaj revizora i Godišnji izvještaj o poslovanju, odlučuje o upravljanju imovinom Kompanije čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine Kompanije (imovina velike vrijednosti), odlučuje o naknadi za članove Odbora direktora, odlučuje o raspodjeli dobiti i raspodjeli dividende, odlučuje o povećanju i smanjenju kapitala i drugim pitanjima u skladu sa zakonom.

Uloga, odgovornosti, učešće, redovni ili vanredni kvorum učesnika, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Skupštine akcionara Kompanije opisani su Statutom i Poslovníkom o radu Skupštine akcionara Kompanije.

Tokom 2019. godine održana je jedna (1) Skupština akcionara, odnosno godišnja Skupština akcionara koja je održana 28. maja 2019. godine.

3.2 Odbor direktora

Odbor direktora je vrhovni izvršni organ Kompanije. Odbor direktora sprovodi odluke Skupštine akcionara, formuliše razvojnu politiku i strategiju Kompanije, prati i kontrolira upravljanje Kompanijom, obezbjeđuje sistem interne kontrole, određuje organizaciju Kompanije, donosi odluke o investicijama, usvaja godišnje planove poslovanja, imenuje komisije i radna tijela za izvršavanje određenih zadataka.

Odbor direktora se sastoji od sedam (7) članova koje bira Skupština akcionara na period od jedne (1) godine.

Članovi Odbora direktora imaju pravo na naknadu za svoj rad, a čiji fiksni iznos određuje Skupština akcionara. Odbor direktora bira predsjedavajućeg među svojim članovima.

Predsjedavajući Odbora direktora ovlašten je da: saziva i predsjedava sjednicama Odbora direktora, prati i zadužen je za sprovođenje odluka Odbora direktora, obavlja poslove pripreme programa i razvojne strategije Kompanije, koordinira i sprovodi poslovnu saradnju s domaćim i stranim partnerima i međunarodnim organizacijama, obezbjeđuje informacije o cjelokupnom radu i poslovanju Kompanije Odboru direktora u najkraćem roku.

Uloga, odgovornosti, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Odbora direktora opisani su Statutom i Poslovníkom o radu Odbora direktora.

Struktura Odbora direktora tokom 2019. godine bila je:

- Konstantinos Mademlis - predsjedavajući Odbora direktora
- Tripko Krgović* - član
- Žiga Peljko - član
- Stamatia Psyllaki - član
- Konstantinos Koliopoulos - član
- Spyridon Gkikas - član
- Efstathios Devves – član

* posjeduje 7.777 akcija Jugopetrol-a AD

Deset (10) sastanaka Odbora direktora održano je 2019. godine.

U cilju minimiziranja rizika i prevencije eventualnih negativnih efekata, Služba interne revizije sprovodi revizione aktivnosti i mimo onih definisanim godišnjim planom revizije.

3.3 Revizorski odbor

Revizorski odbor je imenovan od strane Odbora direktora.

Cilj Revizorskog odbora je da podrži Odbor direktora u ispunjavanju svojih odgovornosti koje se odnose na finansijsko izvještavanje, sisteme interne kontrole, proces revizije i usklađenost sa zakonskom regulativom i kodeksom ponašanja.

Revizorski odbor prati sljedeće postupke u Kompaniji: efikasnost upravljanja rizicima, efikasnost sistema internih kontrola, korporativno finansijsko izvještavanje, aktivnosti interne i nezavisne eksterne revizije.

Revizorski odbor se sastoji od tri (3) člana i obavlja aktivnosti u skladu sa Poveljom Revizorskog odbora i Zakonom o reviziji.

Od 13/12/2018. godine, na osnovu odluke Borda direktora broj 57888 sastav Revizorskog odbora je:

- Kimon Bossinis, predsjednik
- Spyridon Gkikas
- Panagiotis Loukas

Tri (3) sastanka Revizorskog odbora održana su 2019. godine.

3.4 Interna revizija

Služba Interne revizije djeluje u skladu sa ovlašćenjima definisanim Zakonom o reviziji, kao i u skladu sa internom Poveljom interne revizije.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena i revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se prenose Izvršnom direktoru u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta.

Interna revizija prati implementaciju preporuka koje je sačinila u postupku interne revizije. Ukoliko postoje povezani zaključci se periodično (kvartalno, polugodišnje ili godišnje) saopštavaju Izvršnom direktoru i Odboru za reviziju.

Služba interne revizije priprema godišnji plan revizije, a na bazi sagledavanja inteziteta i učestalosti rizika koji korespondiraju sa procjenom rizika od strane Menadžmenta. Godišnji plan aktivnosti i projekata revizije razmatra Revizorski odbor.

U cilju smanjenja rizika i prevencije eventualnih negativnih efekata, Služba interne revizije sprovodi revizione aktivnosti i mimo onih definisanim godišnjim planom revizije. Služba interne revizije preporučuje i koncipiranje procedura i ostalih internih akata za segmente poslovanja gdje iste nisu ustanovljene, a postoji prepoznati rizik po poslovanje.

4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD

4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo

Izvršnog direktora Kompanije imenuje Odbor direktora.

Prava i dužnosti izvršnog direktora uređeni su Zakonom o privrednim društvima i Statutom Kompanije. Izvršni direktor Kompanije upravlja svakodnevnim aktivnostima Kompanije, sprovodeći svoje operativne aktivnosti u skladu sa odlukama Odbora direktora i Skupštine akcionara i preuzima sve radnje u skladu sa ciljevima Plana poslovanja i odgovornostima uređenim Statutom i na zahtjev Odbora direktora, a u skladu sa internim pravilima i politikom upravljanja koje definiše Odbor direktora, priprema i predlaže planove poslovanja i razvoja, podnosi predloge unutrašnje organizacije i Akta o sistematizaciji radnih mjesta, odlučuje o zapošljavanju novih radnika u Kompaniji, u skladu s planovima i potrebama Kompanije, zaključuje ugovore u skladu sa svojim ovlašćenjima, formira radne grupe, ekspertske timove i komisije za izvršavanje određenih zadataka.

U 2019. godini tim ključnog rukovodstva sastojao se od sljedećih članova:

Ime i Prezime	Sektor	Od	Do	Broj akcija
Antonios Semelides	CEO	8.3.2017	-	-
Veselin Gačević	Operacije i logistika	1.4.2014	-	533
Vlado Samardžić	Razvoj mreže	1.6.2013	-	737
Rogakos Venetsanos	Finansije i administracija	11.7.2018	-	-
Dragan Nikolić	Komercijala	1.12.2016	-	-
Vesna Spaić	HR & Sekretar društva	1.4.2018	-	-

4.2 Administrativna organizacija Kompanije – organizaciona šema

Organizaciona struktura Kompanije zasniva se na tri glavna stuba:

- Sektor Komercijale
- Sektor Operativnih poslova i logistike
- Sektor Finansija i administracije

Pored navedenog, Jugopetrol AD ima četiri dodatne službe: Ljudski resursi, Interna kontrola, Razvoj mreže i Bezbjednost i zaštita.

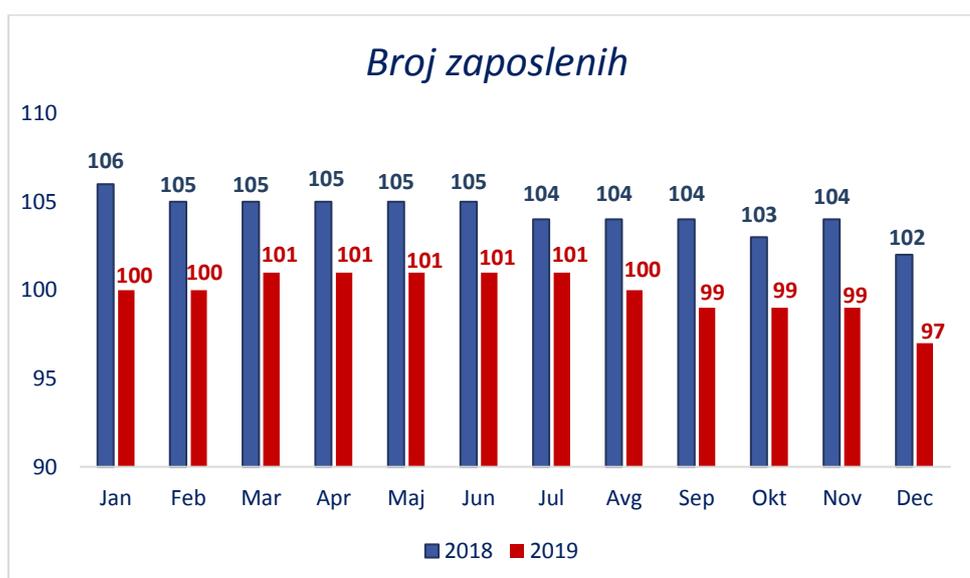
Struktura Kompanije je predstavljena na grafiku:

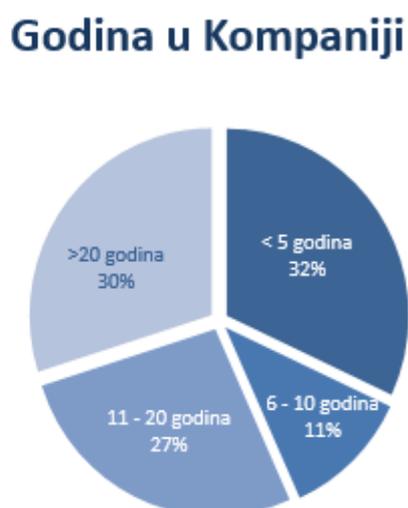
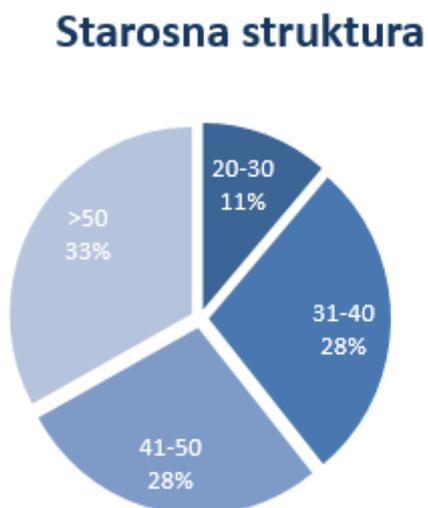
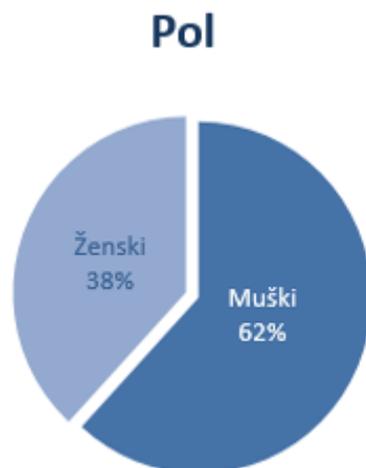
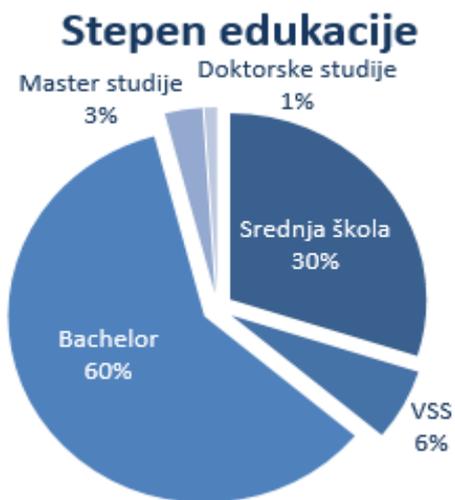
4.3 Zaposleni

Na kraju 2019. godine Jugopetrol AD je imao 97 zaposlenih. Broj zaposlenih podijeljen je na:

- zaposlene po ugovoru na neodređeno vrijeme - 88
- zaposlene po ugovoru na određeno vrijeme - 9

Struktura zaposlenih prikazana je u sljedećim grafikonima:

5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD

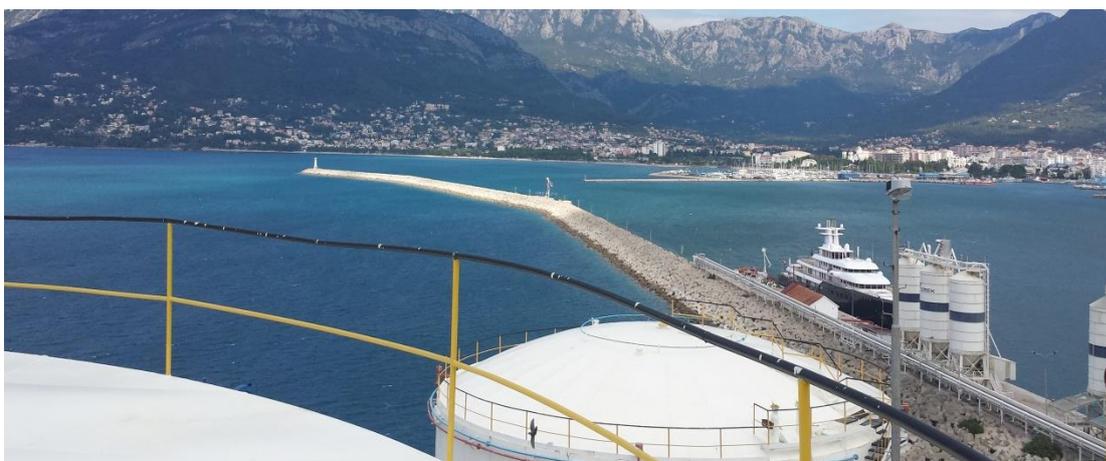
5.1 Petrolejska instalacija Bar

Skladišni terminal u Baru je izgrađen 1966. i njegovi kapaciteti su dva puta proširivani, 1974. i 1990. godine. To je najveći terminal u zemlji, sa mogućnošću prijema i otpreme goriva brodom, autocistijernama ili vagonskim cistijernama. Raspolaže sa 20 rezervoara, ukupnog kapaciteta 110.300 m³.

Glavne aktivnosti Petrolejske instalacije Bar:

- Prijem goriva sa brodova (tankera) (iz rafinerija Hellenic Petroleum)
- Mogućnost prijema goriva vagon ili auto cistijernama
- Skladištenje
- Mogućnost isporuke goriva:
  - autocistijernama,
  - vagon cistijernama,
  - plovilima u bunker stanicima.

5.2 Avio servisi

5.2.1 Avio servis Tivat

Avio servis Tivat se nalazi na aerodromu Tivat, jednom od glavnih aerodroma u regionu. Glavne aktivnosti avio servisa čine prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje goriva i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

U sklopu avio servisa u Tivtu posluje interna benzinska stanica, na kojoj se eurodizelom snabdijevaju sopstvena vozila i specijalna aerodromska vozila.

5.2.2 Avio servis Podgorica

Avio servis Podgorica se nalazi na aerodromu u Golubovcima, u Podgorici, glavnom gradu Crne Gore. Glavne aktivnosti avio servisa čine prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje goriva i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

U sklopu avio servisa u Podgorici takođe posluje interna benzinska stanica, na kojoj se eurodizelom snabdijevaju sopstvena vozila i specijalna aerodromska vozila.

5.3 Služba za prevoz goriva

U cilju efikasnog zadovoljavanja potreba benzinskih stanica i veleprodajnih potrošača, Jugopetrol AD posjeduje autocistijerne za prevoz i isporuku goriva u podzemne i nadzemne rezervoare, pomoću pumpe ili slobodnim padom, kroz crijeva za iskrcaj različitog prečnika i načina spajanja, i opremljene volumetrima za mjerenje iskrcane količine, sve u zavisnosti od tehničkih karakteristika prijemnika ili specifičnih zahtjeva pojedinačnih potrošača. Volumetri su zvanično baždareni od strane Zavoda za metrologiju Crne Gore.

Sve autocistijerne su propisno registrovane, posjeduju ADR sertifikat za prevoz opasnih materija, kao i licencu za komercijalni prevoz naftnih derivata koju izdaje Regulatorna agencija za energetiku.

5.4 Upravna zgrada

U decembru 2014. sjedište Jugopetrola AD je preseljeno u novu zgradu u Podgorici. Zgrada se nalazi u blizini centra grada, na obali rijeke Morače. Ovo je jedna od dvije susjedne zgrade koje je izgradila ovdašnja građevinska kompanija "Neksan", pri čemu se u drugoj zgradi nalazi "Universal Capital Banka" i "Ernst & Young Montenegro". Zgrada ima prizemlje, četiri sprata, suteran i podzemnu garažu. Jugopetrol AD je vlasnik drugog, trećeg i četvrtog sprata.

Neto površina svakog sprata je oko 410 m², tako da je u vlasništvu Jugopetrola AD ukupno oko 1.230 m².

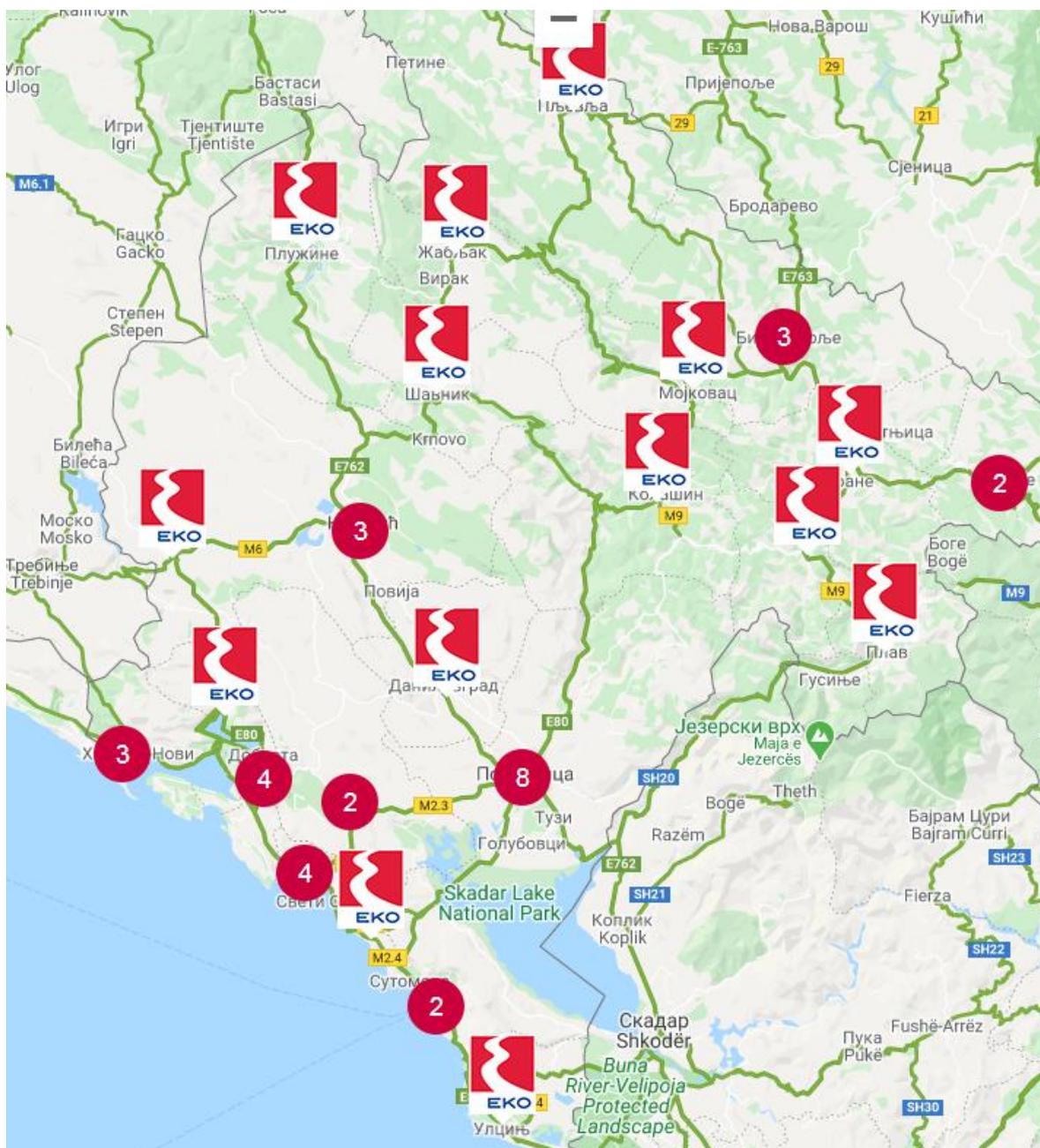
Poslovni prostor se sastoji od kancelarija za menadžment, "open space" kancelarija i multimedijalnih sala za sastanke. Na svakom spratu se nalazi kuhinja, kako bi se osoblju omogućio ugodan rad. U zgradi je ugrađena LED rasvjeta, sa sistemima za detekciju prisustva i automatskim podešavanjem nivoa osvjetljenja, zavisno od nivoa dnevne svjetlosti.

5.5 Benzinske stanice

Maloprodajna mreža Jugopetrola AD se sastoji od 42 benzinske stanice i 3 jahting servisa, koji pokrivaju cjelokupnu državu.

Maloprodajna mreža funkcioniše po COMO principu, i podijeljena je u tri regije: južnu, centralnu i sjevernu.

Promet u centralnoj oblasti je uglavnom ujednačen tokom godine, dok promet u sjevernoj, a naročito u južnoj regiji pokazuju veću sezonalnost (promet u ljetnjim mjesecima je značajno povećan, pod uticajem turističkih aktivnosti).

BS Lapčiči

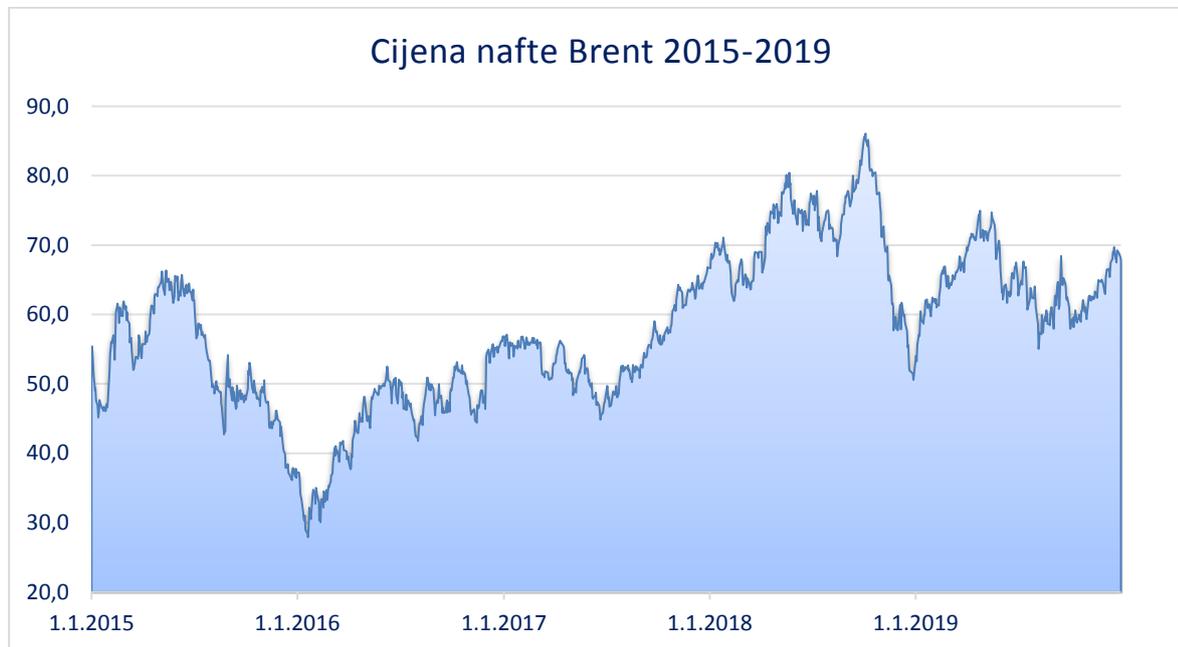

BS Žabljak 2

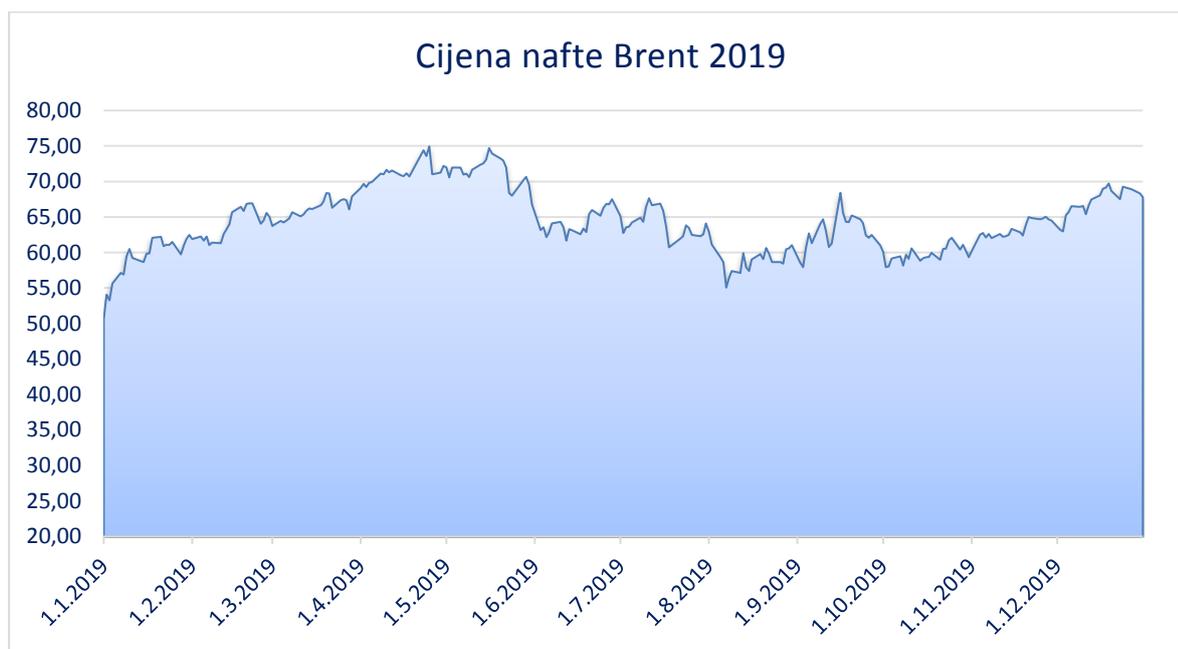
6. POSLOVNO OKRUŽENJE

6.1 Globalni ekonomski podaci

6.1.1 Cijene nafte

Tokom posljednje četiri godine naftna industrija je doživjela najveći pad od devedesetih godina. Početkom 2016. godine zabilježen je drastičan pad cijena nafte, kada je barel bio ispod 30 dolara, dok je do kraja godine zabilježen porast i cijena po barelu je bila viša od 50 dolara.

6.2 Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori

Crnogorska ekonomija, nakon snažne aktivnosti u 2018. godini, nastavlja trend visokog rasta i u 2019. godini, podstaknuta sprovođenjem velikih investicionih projekata, uključujući izgradnju autoputa Bar-Boljare, i turizmom. Očekuje se nastavak rasta u srednjoročnom periodu, premda umjerenijim tempom nakon završetka izgradnje autoputa. U izvještaju o izgledima svjetske ekonomije iz septembra 2019. godine MMF predviđa da će crnogorska ekonomija u 2019. godini zabilježiti porast od 3% i 2,5% u 2020. godini, uz fiskalnu konsolidaciju koja umjereno usprava rast.

Sprovođenje velikih infrastrukturnih projekata koje finansira država je doprinijelo ekonomskom rastu, dok je prateće korišćenje fiskalnih resursa doprinijelo značajnom porastu državnog duga, koji je 2018. godine smanjen na 79% BDP-a. Izvor fiskalne ranjivosti su i velike potrebe za refinansiranjem u narednim godinama.

Nakon prepoznavanja potrebe za smanjenjem javnog duga, Vlada nastavlja da sprovodi Strategiju srednjoročne fiskalne konsolidacije, koja je objavljena 2017. godine. Većina mjera fiskalne konsolidacije su sprovedene i postignuti su pozitivni rezultati. Mjere fiskalne konsolidacije rezultirale su povećanjem javnih prihoda, što je uz racionalizaciju javne potrošnje omogućilo smanjenje deficita javnih finansija. Ukoliko se sprovede u potpunosti, strategija će značajno ojačati fiskalnu poziciju, uz ostvarenje primarnog fiskalnog suficita od 2% BDP-a do 2021. godine, čime će državni dug biti smanjen na 61% BDP-a do 2024. godine.

Bankarski sektor nastavlja da jača, sa poboljšanjem kvaliteta aktive, oporavkom kreditnog rasta i visokom likvidnošću tokom godine. Ipak, stiče se utisak da je broj banaka na tržištu prevelik, što predstavlja izazov za profitabilnost istih. Bankarski sektor je ostvario pozitivan finansijski rezultat uprkos uvođenju privremene uprave u Atlas i IBM banci od strane Centralne banke Crne Gore, u decembru 2018. godine.

Nedostatak nezavisne valute i ograničeni fiskalni prostor umanjuju potencijal Crne Gore da odreaguje na nepredviđene okolnosti, čime se naglašava potreba za poboljšanjem ekonomske fleksibilnosti, kako bi se rast dugoročno održao.

Niska produktivnost rada, nivo zaposlenosti i veliki neformalni sektor ograničavaju potencijalni rast. Planovi države u vezi sa reformom Zakona o radu i oporezivanjem dohotka pružaju priliku za poboljšanje fleksibilnosti tržišta rada, povećanje učešća i smanjenje neformalne zaposlenosti.

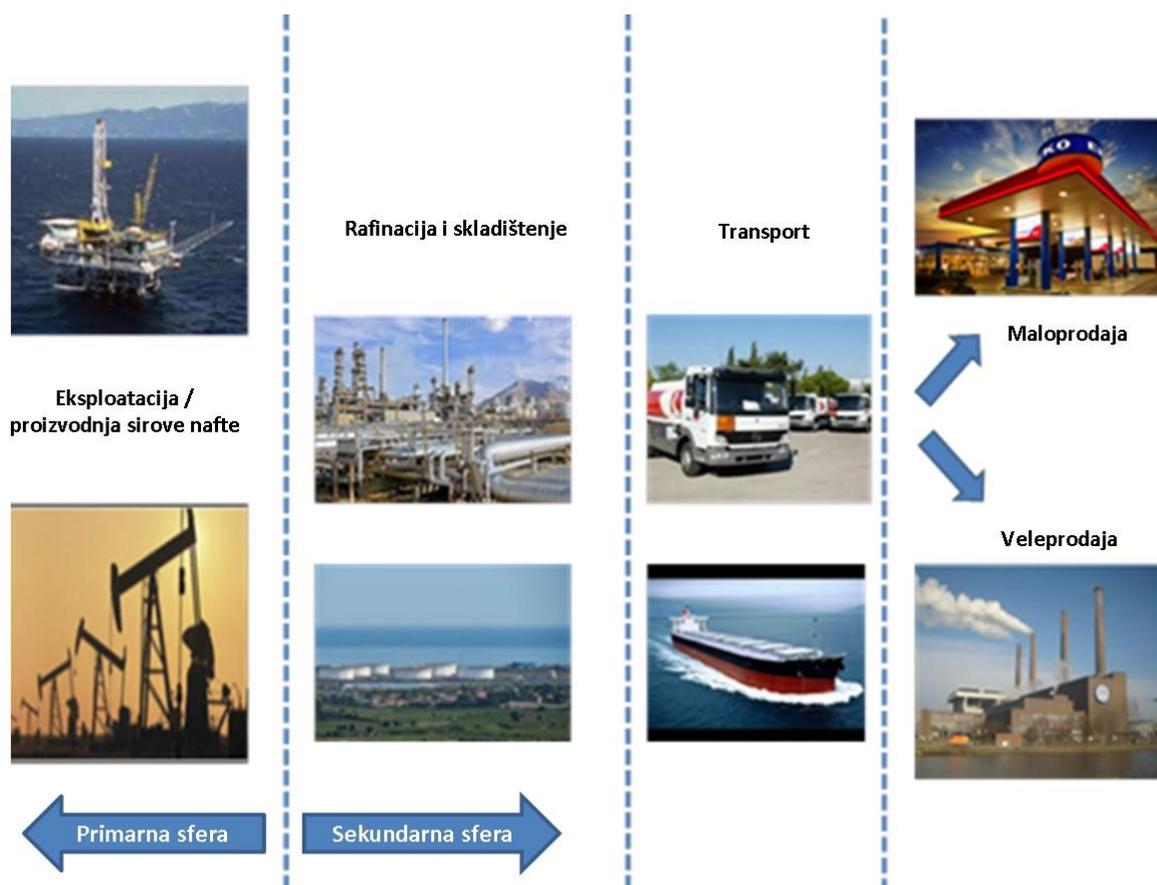
Makroekonomski podaci	2017A	2018LE	2019P	2020P	2021P	2022P	2023P
Nominalni BDP	4,62	4,81	5,02	5,25	5,51	5,80	6,08
Realni rast BDP-a	4.9	3.0	2.5	2.9	3.2	3.2	2.9
Stopa inflacije	2.6	1.1	1.9	1.6	1.7	1.9	1.9
Javni bruto dug	72.6	81.1	74.8	67.8	63.2	59.8	54.7
Bilans javnog duga	-6.3	-3.6	-0.9	0.7	0.4	0.4	0.4
Bilans tekućeg računa	-17.2	-17.1	-14.9	-13.5	-12.2	-10.8	-9.5
Strane direktne investicije	7.1	8.9	8.9	8.9	8.9	8.9	8.9

Izvor: IMF Statement, Septembar 2019

6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori

Distributivni kanali goriva u Crnoj Gori uključuju prodaju krajnjim potrošačima ili veleprodajnim potrošačima, gdje spadaju komercijalni i industrijski kupci, a takođe i prodaju kupcima u vazdušnom saobraćaju i u bunkeru (snabdijevanje plovila gorivom).

U dijagramu u nastavku prikazan je ciklus nafte od ekstrakcije do distribucije i prodaje do krajnjih korisnika:

6.4 Zakonodavni okvir

Sektor naftnih derivata uređuje se sljedećim zakonima i propisima:

- Zakon o energetici,
- Zakon o zaštiti vazduha,
- Zakon o prevozu opasnih materija,
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda,
- Zakon o inspekcijskom nadzoru,
- Uredba o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata,
- Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla.

Kontrola kvaliteta proizvoda

Kvalitet naftnih derivata koji se mogu naći na tržištu je propisan „Pravilnikom o kvalitetu i kontroli kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla“ i nacionalnim standardima za goriva u automobilskoj industriji, MEST EN 228 za benzin i MEST EN 590 za dizel. Osim toga, ovaj propis uređuje planiranje i sprovođenje programa praćenja kvaliteta naftnih derivata na benzinskim stanicama, koji se izrađuje na osnovu standarda EN 14274. Program uključuje:

- metodologiju za izradu programa (MEST EN 14274 - Aneks D),
- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka goriva na benzinskim stanicama (MEST EN 14275),
- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka dizel goriva na skladištima (MEST EN ISO 3170).

Uzorkovanje i laboratorijske analize vrši ovlašćeno pravno lice, akreditovano prema MEST ISO / IEC 17025 standardu.

Regulacija sektora

Na osnovu Zakona o energetici Regulatorna agencija za energetiku je donijela Pravilnik o licencama za obavljanje energetske djelatnosti u Crnoj Gori. Na osnovu ovih pravila, u području nafte i gasa, RAE je izdala licence (period važenja licenci stavljen u zagradama) za:

- transport naftnih derivata i gasa drumskim transportnim sredstvima (oktobar 2025. godine),
- skladištenje i distribuciju naftnih derivata i gasa (septembar 2020. godine),
- snabdijevanje krajnjih kupaca tečnim naftnim gasom (april 2024. godine),
- trgovinu na malo naftnim derivatima (april 2024. godine),
- trgovinu na veliko naftnim derivatima (april 2024. godine).

Prema Zakonu o energetici predmet regulacije u sektoru nafte i gasa su veleprodaja i maloprodaja, snabdijevanje krajnjeg potrošača, skladištenje i transport naftnih derivata i tečnog naftnog gasa.

Velik broj korisnika licence za određenu aktivnost odražava visok nivo interesa učesnika na tržištu, što je preduslov za konkurenciju u sektoru. Uz izuzetak Montenegro Bonus-a doo Cetinje, gotovo sve druge kompanije su u privatnom vlasništvu.

7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD

7.1 Obezbeđenje kvaliteta goriva

Jugopetrol AD se ekskluzivno snabdijeva iz rafinerija Hellenic Petroleum u Grčkoj, gdje se proizvodi najnovija generacija automobilskih i avionskih goriva koja omogućavaju tih i efikasan rad savremenih motora uz minimalnu emisiju.

Goriva se iz rafinerije prevoze do petrolejske instalacije u Baru brodovima-tankerima sa duplim plaštom, čime je mogućnost ekoloških incidenata svedena na minimum.

Svaka isporučena količina goriva iz rafinerije se označava jedinstvenim brojem serije, koji omogućava Jugopetrolu AD da prati i kontroliše kvalitet goriva u svim fazama prijema, skladištenja i distribucije goriva.

Praćenje kvaliteta goriva počinje u rafineriji, i odgovarajući sertifikat o kvalitetu prati gorivo ukrcano u tanker. Po prispjeću tankera na instalaciju Bar, gorivo se uzorkuje i analizira u lokalnoj laboratoriji "Jugoinspekt Control" u Baru, i prijem goriva sa tankera počinje tek nakon što analiza potvrdi da kvalitet goriva odgovara parametrima navedenim u sertifikatu.

Kvalitet goriva se ponovo provjerava u rezervoarima na instalaciji Bar nakon iskrcaja, i isporuka goriva krajnjim potrošačima se dozvoljava tek nakon što gorivo prođe analizu kvaliteta u akreditovanoj laboratoriji. Analize se vrše u laboratorijama "Institut za transport" u Podgorici i "Jugoinspekt" u Beogradu, koje su akreditovane po standardu ISO/IEC 17025 od strane odgovarajućih akreditacionih tijela Crne Gore i Srbije.

Na bazi ovih analiza izdaje se sertifikat o kvalitetu goriva koji prati svaku isporuku goriva kao dokaz da je naše gorivo u saglasnosti sa odgovarajućim nacionalnim standardima, MEST EN 590 za dizel goriva i MEST EN 228 za benzine.

Kontrola kvaliteta goriva se nastavlja prema krajnjem potrošaču na benzinskoj stanici, gdje je praćenje kvaliteta goriva zakonski regulisano "Zakonom o zaštiti kvaliteta vazduha" (Sl. list Crne Gore 43/15), i sprovodi ga Agencija za zaštitu životne sredine (EPA), na bazi "Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla", u koji su uključene sve benzinske stanice i terminali u Crnoj Gori.

Pored toga, Jugopetrol AD nasumice uzima uzorke goriva u svim fazama distribucije, kako bi se obezbijedilo da će gorivo zadržati isti visok kvalitet sve dok ne stigne do krajnjeg potrošača.

U laboratoriji se određuju sljedeće karakteristike goriva:

Dizel:

- Specifična masa,
- Viskoznost,
- Sadržaj sumpora,
- Tačka paljenja,
- Tačka filtrabilnosti,
- Destilacija na atmosferskom pritisku,
- Sadržaj vode,
- Cetanski broj i cetanski indeks,
- Korozija bakarne trake,
- Sadržaj različitih ugljovodonika.

Benzini:

- Specifična masa,
- Oktanski broj,
- Sadržaj sumpora,
- Napon pare i indeks parnog čepa,
- Destilacija na atmosferskom pritisku,
- Sadržaj vode,
- Sadržaj različitih ugljovodonika i oksigenata.

7.2 EKO garancija

Jugopetrol AD je u 2019. godini nastavio sa programom Garancija EKO u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore i nezavisnim laborantima kroz dva talasa u maju i decembru, a isti podrazumijeva objektivno ispitivanje kvaliteta i kvantiteta goriva na svim operativnim benzinskim stanicama u mreži. Program, pored standardnih kontrola, pruža i dodatne, kako bi se osigurao apsolutni kvalitet goriva.

Sveobuhvatni program kontrole kvaliteta i kvantiteta počinje od naših rafinerija u Grčkoj, nastavlja se kroz prevoz goriva tankerima do našeg terminala u Baru, gdje se skladišti i zatim distribuira krajnjim potrošačima, kao što je objašnjeno u poglavlju 7.1.

U cilju obezbjeđenja dodatnog nivoa kontrole kvaliteta analize se vrše na licu mjesta, na benzinskoj stanici, pomoću laboratorijskog kombija, i isti uzorci se dostavljaju laboratoriji, kako bi naši potrošači bili sigurni u svaki litar goriva.

Ispitivanje oktanskog broja za benzin i cetanskog za dizel gorivo, sadržaj vode u gorivu, kao i karakteristike destilacije i sadržaj sumpora, samo su neke od važnih komponenti goriva koje utiču na njegov kvalitet, a koje su provjerene ovim sistemom kontrole kvaliteta i kvantiteta.

Tokom projekta, crnogorski studenti imali su priliku da sa nezavisnim laborantima posjete sve operativne EKO benzinske stanice u Crnoj Gori, i da u specijalno opremljenom kombiju/laboratoriji provjere i prikupljaju uzorke za dalju laboratorijsku kontrolu. Dobijeni rezultati i iz kombija i iz nezavisne laboratorije pokazali su rezultate u okviru potrebnih parametara, dokazujući odličan kvalitet goriva.

7.3 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište

Jugopetrol AD, članica Hellenic Petroleum grupe, posluje na domaćem i međunarodnom tržištu naftnih derivata, koji se proizvode u tri rafinerije Hellenic Petroleum grupe (Aspropirgos, Elefsina, Solun).

Jugopetrol AD snabdijeva domaće tržište gorivom, uljima i mazivima kroz maloprodajne i veleprodajne kanale.

7.4 Maloprodaja goriva

Prodaja goriva na domaćem tržištu se odvija kroz maloprodajnu mrežu benzinskih stanica koje posluju po COMO principu ("Company Owned, Manager Operated", benzinska stanica je u vlasništvu Jugopetrola AD, a njome upravlja poslovođa-zakupac).

Dostupni naftni derivati su:

- Benzin
  - Bezolovni benzin 95
  - Bezolovni benzin 98
- Dizel
- Tečni naftni gas, TNG

Benzin

Bezolovni benzini 95 oktana i 98 oktana se prodaju pod brendom Eurosuper 95EKONOMY i Eurosuper 98. Glavne prednosti ovih goriva su:

- poboljšane performanse motora,
- smanjenje trenja i zaštita motora od habanja,
- ekološka prihvatljivost (niže emisije zagađivača),
- smanjena potrošnja goriva za 4%.

Dizel

Dostupan pod komercijalnim nazivom DIESEL EKONOMY koji je kreiran za potrebe najzahtevnijih vozača svih dizel motora (EURO 5 i starije). Prednosti ovog goriva su:

- poboljšava rad motora,
- direktno smanjuje buku motora i do 15%,
- obezbjeđuje izvanrednu zaštitu od korozije u svim vrstama motora,
- smanjuje emisiju azotnih oksida i nesagorjelih čestica,
- smanjuje troškove održavanja i obezbjeđuje duži životni vijek motora.
- smanjenja potrošnja goriva do 4%.

TNG

Tečni naftni gas je smješa propana i butana, koja se isporučuje kao motorno gorivo (autogas) ili u bocama. Koristi se kao izvor toplote (npr. u fabrikama, hotelima, domaćinstvima, itd.), kao i gorivo za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem. Ciljna gustina je 0,57 gr/cm³.

7.5 Veleprodaja goriva

Goriva se u veleprodaji na domaćem tržištu isporučuju komercijalnim i industrijskim potrošačima, privatnim benzinskim stanicama, te potrošačima u vazdušnom i pomorskom saobraćaju.

Komercijalni i industrijski potrošači

Ovaj segment zadovoljava potrebe svih komercijalnih i industrijskih potrošača u zemlji za naftnim derivatima.

Dostupni proizvodi su:

- Benzini
- Dizel
- Lož ulje
- Gasno ulje
- Gorivo za mlazne motore Jet A-1

Jugopetrol AD je prvi izbor kad je u pitanju gorivo za komercijalne i industrijske potrošače, sa dosljednošću i pouzdanošću koja karakteriše najveću naftnu kompaniju na crnogorskom tržištu.

Poznajući potrebe potrošača tokom dugog niza godina, Jugopetrol AD obezbeđuje količinu i kvalitet isporučenih proizvoda, brzinu isporuke i vrhunske tehničke karakteristike ponuđenih rješenja.

Pomorski saobraćaj

U segmentu pomorskog saobraćaja dostupne su dvije vrste goriva:

- Gasno ulje, gorivo za brodske motore sa sadržajem sumpora do 0,1%. Namijenjeno za upotrebu na manjim plovilima, gliserima i elektromehaničkim motorima većih brodova, i
- Dizel, najčešće korišćena vrsta goriva u ovom segmentu u Crnoj Gori.

Vazdušni saobraćaj

Jugopetrol AD snabdijeva potrošače na oba crnogorska aerodroma (Podgorica i Tivat). Jedini je snabdjevač u vazdušnom saobraćaju u Crnoj Gori. Proizvod koji se plasira je gorivo za mlazne motore Jet A-1, proizveden u skladu sa najnovijim standardima za kontrolu kvaliteta goriva i bezbjednost punjenja u letjelice u civilnom vazduhoplovstvu (Aviation Fuel Quality Requirements for Jointly Operated Systems, AFQRJOS), koje propisuje zajednička inspekcija pri IATA komisiji za kontrolu kvaliteta goriva (Joint Inspection Group, JIG). Ovo gorivo se proizvodi po striktnim i kontrolisanim specifikacijama, i na aerodromima se isporučuje u vazduhoplove posebnim autocistijernama. Ciljana gustina ovog goriva je 0,8 gr/cm³.

7.6 Maloprodaja dodatnog asortimana

Osim goriva Jugopetrol AD prodaje i druge proizvode na svojim benzinskim stanicama kako bi se:

- zadovoljile potrebe potrošača
- privukao veći broj potrošača na benzinskim stanicama

Glavne kategorije proizvoda kojima se trguje u prodavnicama na benzinskim stanicama su: grickalice, cigarete, kafa, hrana, ulja i maziva, tečni naftni gas u bocama. Na odabranim stanicama postoji i autoperionica.

Doprinos ukupnom prihodu relativno je mali jer postoji velika konkurencija od strane drugih mini marketa.

7.7 Cjenovna politika

7.7.1 Formiranje cijena nafte

Trgovanje sirovom naftom i gorivom može se odvijati na fizičkim tržištima, kao i na međunarodnim berzama (finansijskim tržištima) po cijenama koje se formiraju na dnevnoj osnovi u skladu sa pravilima ponude i potražnje. Fizička tržišta služe za fizičku isporuku količina putem bilateralnih ugovora o isporuci. Berze služe za sakupljanje i isporuku dobara u budućnosti putem standardizovanih terminskih ugovora (fjučersi i forvardi). Samo 1-3% tih ugovora rezultiraju fizičkom isporukom, a ostatak se prodaje prije dospjeća. Cijene na berzama povezane su s cijenama ugovora na fizičkim tržištima.

Referentne cijene naftnih derivata se objavljuju u „Platt's European Marketscan“ i predstavljaju cijene realizovanih transakcija konkretnog dana, za određeni broj kategorija sirove nafte i goriva (s posebnim specifikacijama i veličinama tereta), po geografskom području i vrsti ugovora (FOB ili CIF):

- FOB (franko brod): prodajna cijena proizvoda na navedenoj luci otpreme
- CIF (cijena sa osiguranjem i vozarinom): Uključuje FOB cijenu + osiguranje za transport proizvoda, kao i prevoz proizvoda do dodijeljene luke za istovar

$$\text{CIF} = \text{FOB} + \text{osiguranje} + \text{transport}$$

7.7.2 Cjenovna politika Jugopetrol AD

Maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i marže u Crnoj Gori definisane su shodno odluci Vlade na osnovu Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata.

Maloprodajna cijena

Maksimalna maloprodajna cijena (MM) obračunava se sledećom formulom koja rezultira maksimalnom maloprodajnom cijenom za svaki naftni proizvod izraženom u €/lit.

$$MR = (X1 * X2 * D) + X3 + X4, \text{ €/lit}$$

X1 = prosjek cijena naftnih derivata objavljenih u „Platt's European marketscan“ za CIF mediteranski paritet Genova/Lavera u periodu od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka plus fiksna tržišna premija.

X2 = prosjek prodajnih deviznih kurseva izraženo u €/USD koji je objavljen od strane Centralne banke Crne Gore, za prethodno navedeni period od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka.

D = gustina konverzije koja konvertuje tone u litre.

X3 = ukupni porezi koji uključuju uvozne poreze i dažbine (uključujući pristanišni porez), trošarine i sve ostale poreze prema zakonima Crne Gore.

X4 = Fiksni iznos u €/lit, koji uključuje sljedeće:

- međunarodno priznat maksimalni gubitak od 0,5%;
- troškovi uvoza, otpreme, rukovanja i proviziju banke;
- troškovi skladištenja, prevoza i distribucije;
- maloprodajne troškove; i
- bruto marža za naftnu kompaniju.

Obračun se vrši svakog drugog ponedjeljka ili narednog dana ako ponedjeljak nije radni dan. Ako je bilo koji element formule formule X1, X2, X3 ili X4 ili njihov ukupni iznos 5% ili više (tj. ± 5% ili više) veći ili manji od važećih vrijednosti, primijeniće se nova maksimalna maloprodajna cijena obračunata navedenom formulom.

Veleprodajna cijena

Veleprodajne cijene zasnivaju se na maksimalnim maloprodajnim cijenama, uz dodatne popuste koji se primjenjuju na osnovnu cijenu, zavisno od kanala veleprodaje, potrošača i kolaterala.

Faktori koji utiču na popust su uslovi isporuke (dogovoreni s kupcem), uslovi plaćanja (dogovoreni s kupcem), kolaterali koje nude kupci za plaćanje na odloženo, kvalitet i specifikacija prodatog proizvoda, količina prodatih proizvoda (odnosi se na posljednju isporuku kao i mjesečnu ili godišnju potrošnju), buduće mogućnosti za širenje poslovanja s određenim kupcem, mogućnosti za povećanje prodatih količina i konkurencija.

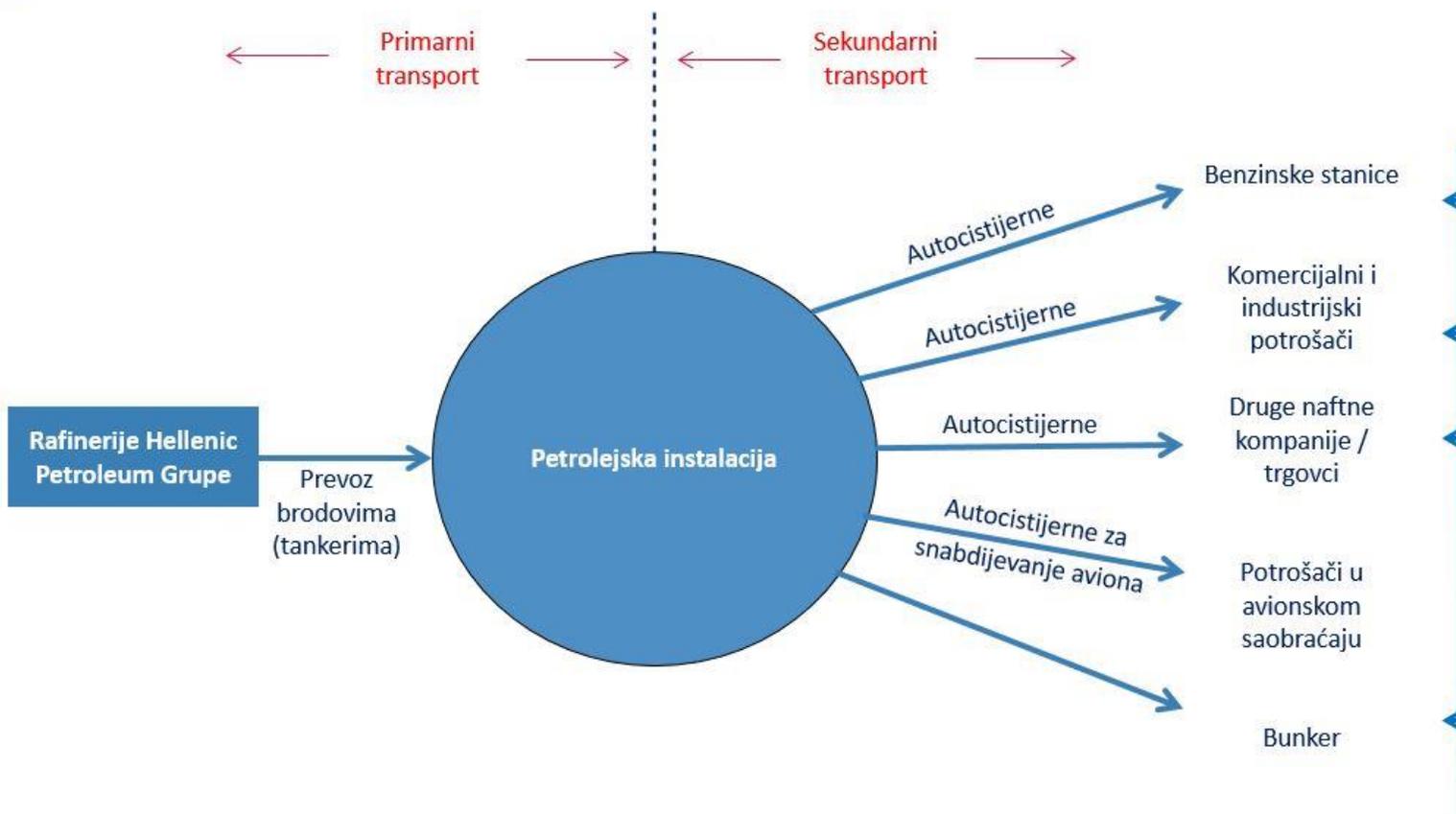
7.8 Snabdijevači naftnim derivatima - lanac snabdijevanja

Jugopetrol AD se snabdijeva gorivom uglavnom iz rafinerija u sastavu Hellenic Petroleum grupe. Gorivo se isporučuje tankerima na instalaciju Bar, na jugu Crne Gore. Snabdijevanje naftnim proizvodima uključuje:

- Primarni transport, odnosno isporuku naftnih derivata iz rafinerije ili uvoz u instalacije kompanija (brodovima u slučaju Jugopetrola AD).
- Sekundarni transport, distribucija naftnih derivata iz skladišta firmi na benzinske stanice i veleprodajnim potrošačima (komercijalni i industrijski potrošači, privatne benzinske stanice, potrošači u vazdušnom i pomorskom saobraćaju).

Tržište je veoma konkurentno, konkurenciju čine regionalne naftne kompanije (INA, Lukoil i Petrol).

Lanac snabdijevanja Jugopetrola AD je prikazan na dijagramu na sljedećoj stranici.

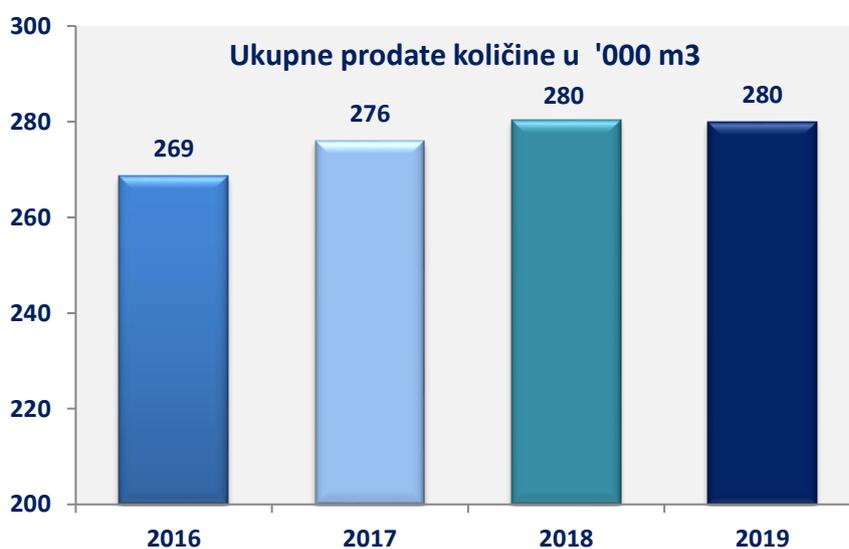

8. OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD

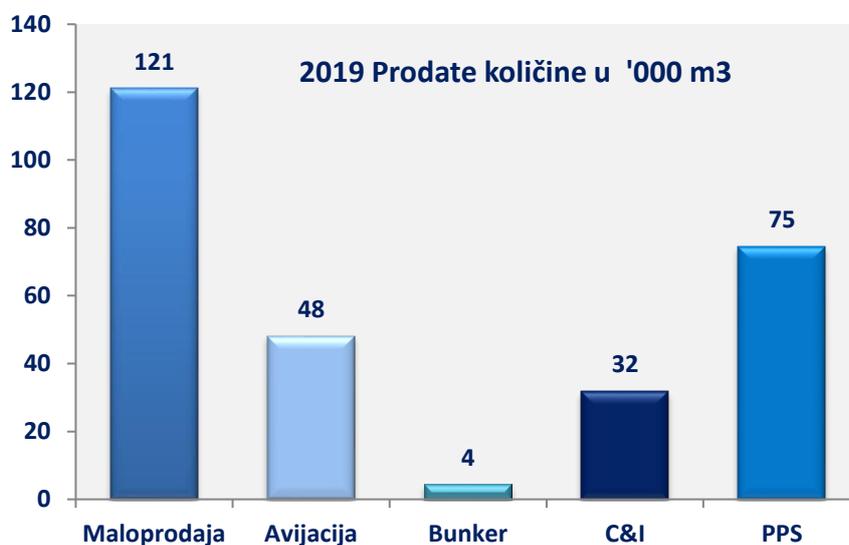
8.1 Ukupna prodaja goriva

Tržište goriva može se podijeliti na segmente maloprodaje i veleprodaje. Veleprodaja se dalje dijeli na sljedeće kategorije: prodaja potrošačima u vazdušnom saobraćaju, bunkering, prodaja komercijalnim korisnicima i industriji (C&I) i prodaja privatnim benzinskim stanicama (PPS).

Ukupna prodaja goriva je ostala na istom nivou kao i prethodne godine, ali ipak postoji povećan trend u poređenju sa prošlim godinama, kao što je prikazano u tabeli u nastavku:

U 2019. godini u pogledu prodatih količina, ostvarena je prodaja sa sljedećom podjelom u segmentima:

8.2 Maloprodaja

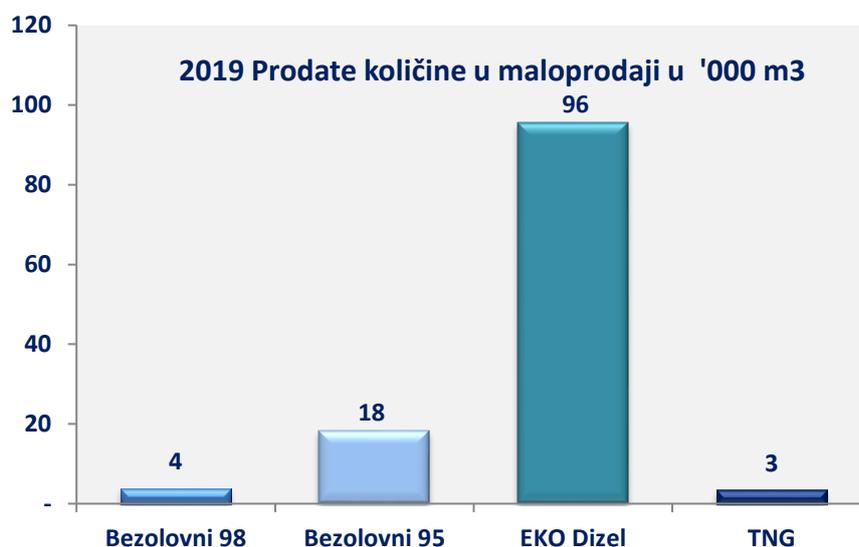
Maloprodaja na domaćem tržištu obuhvata prodaju preko mreže 42 COMO benzinske stanice i 3 jahting servisa. Relativni obim prodatih količina prikazan je u tabeli u nastavku:

Prodate količine u maloprodaji '000 m3	2016	2017	2018	2019
Bezolovni 98	5	5	4	4
Bezolovni 95	22	20	19	18
EKO Dizel	93	92	93	96
TNG	4	4	4	3
Lož ulje	-	-	-	-
Jet A-1	-	-	-	-
Ukupno	124	121	120	121

Količine u maloprodaji bile su +1% veće u poređenju sa prethodnom godinom.

Maloprodajna mreža je uvećana za nove benzinske stanice u 2019 godini. BS Rožaje 2 je počela sa radom u junu 2019 godine, dok je BS Žabljak 2 počela sa radom u septembru 2019 godine. Otvaranjem nove BS Žabljak 2 na atraktivnijoj lokaciji i savremenijeg izgleda, zatvorila sa stara benzinska stanica u tom gradu.

Dizel je još uvijek daleko najdominantniji proizvod, s više od 79% ukupne potražnje u maloprodaji, kako je prikazano u tabeli u nastavku:

8.3 Veleprodaja

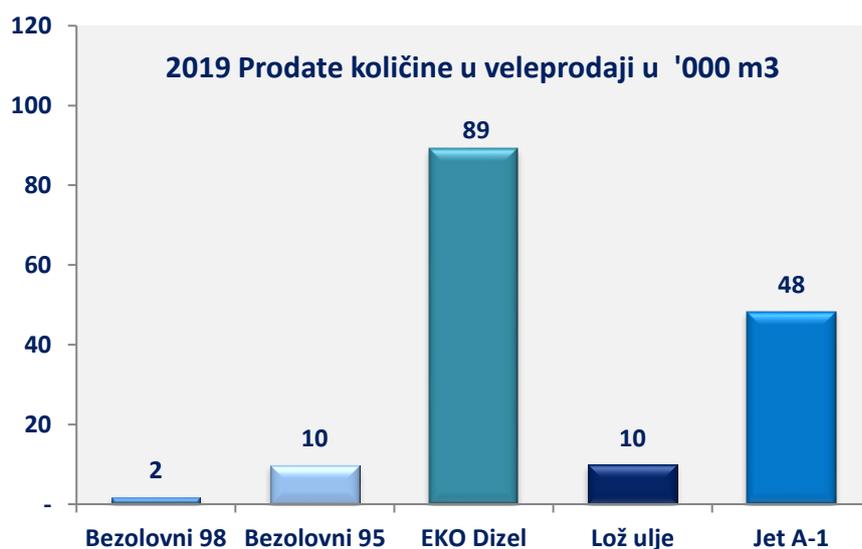
Veleprodaja goriva na domaćem tržištu uključuje prodaju komercijalnim i industrijskim kupcima, kupcima u vazdušnom saobraćaju, bunkering (snabdijevanje plovila gorivom), kao i privatnim benzinskim stanicama (konkurenciji). Relativni obim prodatih količina po proizvodu prikazan je u tabeli u nastavku.

Prodane količine u veleprodaji '000 m ³	2016	2017	2018	2019
Bezolovni 98	2	2	2	2
Bezolovni 95	12	11	10	10
EKO Dizel	88	87	92	89
Lož ulje	11	14	10	10
Jet A-1	31	42	47	48
TNG	-	-	-	-
Ukupno	144	155	161	159

Količine u veleprodaji bile su niže za -1% u odnosu na prethodnu godinu, ali ipak postoji povećan trend u poređenju sa prošlim godinama.

Segment bunkering (snabdijevanje plovila gorivom) je zabilježio najveće smanjenje u prodanim količinama našim ključnim kupcima.

Prodaja avio goriva u 2019. bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu, zbog većeg broja redovnih i charter letova, kao i zbog ulaska kompanija sa niskim cijenama.

9. FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI

9.1 Iskaz o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha

Bilans uspjeha	2019	2018
PRIHOD OD PRODAJE	158.501.029	163.835.569
Prihodi od prodaje robe	158.315.830	163.637.632
Ostali prihodi od prodaje	185.199	197.937
POSLOVNI RASHODI	153.146.087	156.530.692
Nabavna vrijednost prodate robe	137.477.829	140.688.816
Troškovi materijala	656.623	683.110
Bruto plate i ostali troškovi zaposlenih	3.021.867	3.619.831
Troškovi amortizacije	2.946.043	2.474.749
Ostali poslovni rashodi	9.043.725	9.064.186
POSLOVNI DOBITAK	5.354.943	7.304.876
Finansijski prihodi	173.233	174.797
Finansijski rashodi	81.168	52.445
NETO FINANSIJSKI PRIHODI	92.065	122.352
Ostali prihodi	665.849	836.788
Ostali rashodi	1.364.093	749.708
NETO OSTALI RASHODI	(698.244)	87.080
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	4.748.764	7.514.308
UKUPNO OSTALI REZULTAT	(1.132)	(38.622)
Promjena vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(3.047)	(9.780)
Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (gubitaka)	1.916	(28.842)
PORESKI RASHOD PERIODA	421.132	703.648
Tekući porez na dobit	407.620	(704.179)
Odloženi poreski rashod (prihod)	13.513	531
NETO REZULTAT	4.326.500	6.772.038
ZARADA PO AKCIJI		
Osnovna zarada po akciji	0,93	1,46

9.2 Iskaz o finansijskoj poziciji - Bilans stanja

Bilans stanja	2019	2018
STALNA IMOVINA	49.847.978	45.739.754
NEMATERIJALNA ULAGANJA	6.262.228	6.269.576
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	41.772.527	37.672.069
Nekretnine, postrojenja i oprema	40.024.199	34.911.067
Investicione nekretnine	1.748.328	2.761.002
DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	1.813.224	1.798.109
Učešća u kapitalu	52.930	56.309
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.760.294	1.741.800
ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		
STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	938.857	-
OBRTNA IMOVINA	59.029.856	61.086.166
ZALIHE	11.780.907	21.320.910
POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI DEPOZITI I GOTOVINA	47.248.950	39.765.256
Potraživanja	11.943.243	11.411.259
Kratkoročni depoziti	199.158	155.115
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	27.769.648	17.363.530
Potraživanja po osnovu PDV-a i aktivna vremenska razgr.	7.336.900	10.835.350
UKUPNO IMOVINA	109.816.691	106.825.920
KAPITAL	91.523.618	91.711.470
Akcijski kapital	67.986.605	67.986.605
Rezerve	8.550.698	8.550.698
Revaluaocine rezerve	(226.139)	(225.008)
Neraspoređena dobit	15.212.454	15.399.175
DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	1.051.791	394.722
DUGOROČNA REZERVISANJA	421.434	394.722
DUGOROČNE OBAVEZE	630.358	-
Ostale dugoročne obaveze	630.358	-
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	68.908	55.728
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAV.	17.172.374	14.664.001
KRATKOROČNE OBAVEZE	17.172.374	14.664.001
Kratkoročne finansijske obaveze	286.772	-
Obaveze iz poslovanja	7.170.830	3.278.657
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgr.	1.206.621	2.919.660
Obaveza po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	8.100.531	7.761.505
Obaveze po osnovu poreza na dobit	407.620	704.179
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	109.816.691	106.825.920

9.3 Racio pokazatelji

Profitabilnost je bila stabilna tokom godina, kao rezultat uspješne transformacije i unaprijeđene efikasnosti. Niži koeficijenti profitabilnosti u 2019. godini uslovljeni su nepovoljnim fluktuacijama cijena goriva, što je negativno uticalo na bruto maržu, kao i povećanje amortizacije kao rezultat investicija prilikom rekonstrukcije maloprodajne mreže.

Profitabilnost	2016	2017	2018	2019
Neto profitna marža %	4,3%	5,6%	4,1%	2,7%
EBITDA marža %	6,8%	7,8%	6,0%	4,8%
Bruto profitna marža %	19,3%	17,4%	14,1%	13,3%
Prinos na uposleni kapital (ROCE)	6,1%	9,2%	8,0%	5,0%

Likvidnost je uvijek bila na vrlo visokom nivou. Visoke vrijednosti odnosa likvidnosti znače da je Kompanija u kontinuitetu ispunjavala svoje kratkoročne obaveze bez problema, što je dodatno potkrijepljeno činjenicom da je Kompanija na kraju 2019. godine imala više od 27 miliona gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

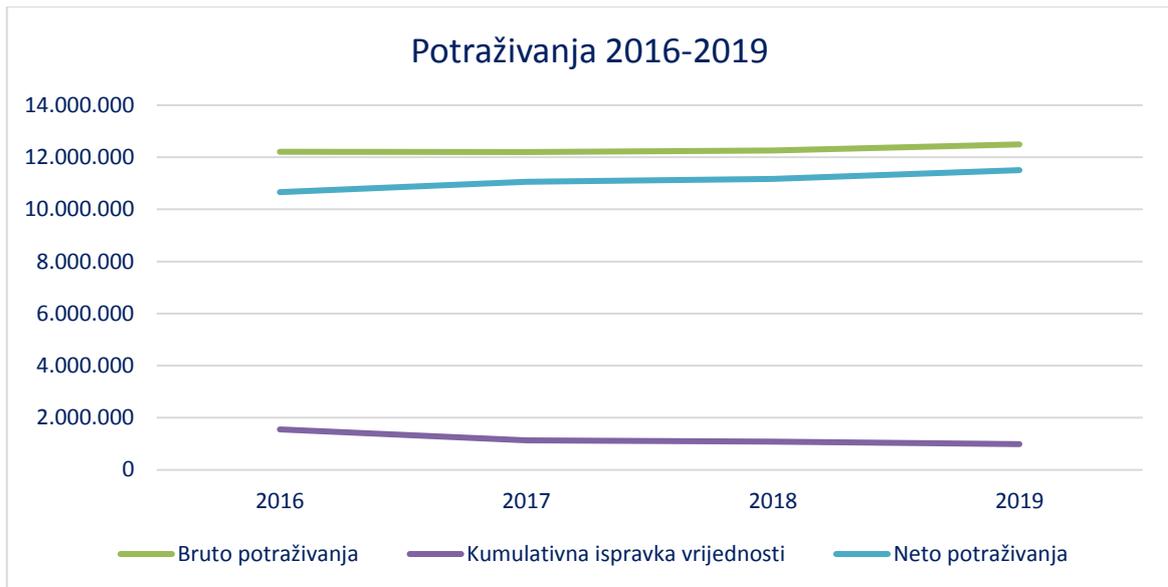
Likvidnost	2016	2017	2018	2019
Tekuća likvidnost	4,9	4,3	4,1	3,4
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,8	2,4	2,7	2,8
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,2	1,2	1,2	1,6

Jugopetrol AD ima izuzetno snažnu finansijsku poziciju, naglašenu niskim koeficijentom zaduženosti. Primjena MSFI 16 u 2019. godini imala je za rezultat zabilježene dugoročne obaveze za lizing (izračunava se kao dugoročne obaveze podijeljene sa kapitalom). Odnos duga izračunava se kao ukupna pasiva podijeljena s ukupnom imovinom, a odnos duga i kapitala izračunat je kao ukupna pasiva podijeljena s kapitalom.

Solventnost	2016	2017	2018	2019
Koeficijent zaduženosti	12,4%	13,9%	14,2%	16,7%
Koeficijent finansijskog leveridža	14,1%	16,2%	16,6%	20,0%
Dugoročna zaduženost %	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%

Kao rezultat kontinuiranih napora Sektora komercijale i Službe kreditne kontrole, potraživanja od kupaca i dospjela potraživanja se održavaju na niskom nivou. Potraživanja prikazana u starosnoj strukturi u nastavku sadrže pretplate kupaca.

Potraživanja	2016	2017	2018	2019
Do 6 mjeseci	10.215.243	11.011.319	11.160.015	11.540.049
Iznad 6 mjeseci	2.001.894	1.190.615	1.096.471	954.315
Bruto potraživanja	12.217.137	12.201.934	12.256.487	12.494.365
Sporna potraživanja	1.554.141	1.137.951	1.083.195	988.350
Neto potraživanja	10.662.996	11.063.983	11.173.291	11.506.014

9.4 Poreski doprinosi

Jugopetrol AD predstavlja jednu od glavnih kompanija koje daju veliki doprinos budžetu Crne Gore. U 2019. godini je izvršeno plaćanje u iznosu od EUR 101.6 milion samo po osnovu akcize i poreza na dobit.

	2016	2017	2018	2019
Akciza	82.365.139	100.645.115	102.158.346	100.974.937
Porez na dobit	468.486	473.333	728.834	661.928
Ukupno:	82.833.625	101.118.448	102.887.180	101.636.865

9.5 Poslovna dostignuća u 2019. godini

Tokom 2019. godine Jugopetrol AD je nastavio da ostvaruje svoju stratešku viziju vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos suočavanju s rastućom konkurencijom i nepromijenjenim tržištem goriva u Crnoj Gori.

Glavna postignuća ove godine uključuju:

- Sačuvan tržišni udio uprkos povećanoj konkurenciji kroz ciljane prodajne aktivnosti.
- Značajan napredak kod potraživanja od kupaca pri čemu su kašnjenja u plaćanju smanjena na rekordno niske nivoe.
- Veliki projekat rekonstrukcije/obnove većeg dijela mreže benzinskih stanica u cilju modernizacije, usklađivanja sa striktnijom zakonskom regulativom i povećanja zadovoljstva kupaca.

10. PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD

10.1 Poslovna strategija

Jugopetrol AD je jedina naftna kompanija u Crnoj Gori koja pokriva cjelokupnu državu, uključujući i sve veće gradove i glavne putne pravce. Težeći ka stalnom unapređenju ponude na zadovoljstvo javnosti i potrošača, Kompanija konstantno širi mrežu svojih benzinskih stanica. Proširenje se postiže kroz preuzimanje postojećih benzinskih stanica od drugih kompanija ili privatnih vlasnika, ili izgradnjom potpuno novih benzinskih stanica u područjima gdje je potražnja povećana. Kroz takav model, u Rožajama je sredinom 2019. otvorena nova, savremena benzinska stanica, tako da Jugopetrol AD sada u Rožajama posluje sa dva objekta.

Benzinska stanica Rožaje 2

Takav pristup razvoju maloprodajne mreže omogućava Jugopetrolu AD da ima raznovrsnu lepezu benzinskih stanica prilagođenih potrebama potrošača na svakoj lokaciji - od malih benzinskih stanica u varošima i prigradskim naseljima, do najsavremenijih benzinskih stanica u gradskim jezgrima i duž prometnih saobraćajnica, sa pratećim uslugama kao što su prodavnice sa širokim spektrom proizvoda i autoperionice.

Jugopetrol AD će i u 2020. godine nastaviti sa takvim pristupom razvoju mreže i daljim proširenjem u regionima koji su prepoznati kao lokacije od strateškog interesa. Takođe ćemo dovršiti projekat implementacije novog vizuelnog identiteta maloprodajne mreže (Retail Visual Identity, RVI), koji je otpočeo 2017. godine i nastaviti sa ozbiljnim investicijama u postojeću mrežu, kako bismo je dalje učinili privlačnom za potrošače i pojačali naš promet.

Jugopetrol AD planira da dalje poboljša iskustvo potrošača fokusirajući se na zadovoljstvo potrošača kroz stalnu i unaprijeđenu obuku osoblja i na benzinskim stanicama i u upravi Kompanije.

Kao Kompanija poznata po svom inovativnom pristupu tržištu, Jugopetrol AD uvijek nastoji da svojim potrošačima pruži veću vrijednost za njihov novac kroz lepezu proizvoda i u segmentu goriva i u segmentu ostalih roba i usluga.

Jugopetrol AD je zainteresovan za sve vidove energije, i aktivno će ispitivati mogućnosti u sektoru obnovljivih izvora energije.

10.2 Projekat “Elephant”

Projekat “Elephant” podrazumijeva rekonstrukciju većeg broja benzinskih stanica u cilju njihovog unapređenja, kako bi se osigurala usklađenost sa striktnijim zakonskim zahtjevima. Tu spada sveukupna nova zakonska regulativa koja proističe iz lokalnih i standarda EU, uključujući i fazu 1 i 2 sistema za povraćaj isparenja, koja stupa na snagu 2020. godine.

Nakon detaljne faze planiranja, sproveden je tenderski proces, i sama faza rekonstrukcije je otpočela u martu 2017. Rekonstrukcija je završena na četrnaest benzinskih stanica, i one su ponovo puštene u rad: Nikšić 1, Ribarevina, Vilusi, Danilovgrad, Šavnik, Risan, Bar 1, Nikšić 2, Budva 2, Andrijevica, Ulcinj, H. Novi 2, Pljevlja i Plužine. Na Žabljaku je, umjesto rekonstrukcije postojeće, izgrađena nova, znatno veća benzinska stanica na novoj lokaciji. Na kraju 2019, još osam benzinskih stanica su u različitim fazama planiranja, projektovanja, aplikacije za građevinsku dozvolu ili izvođenja radova i dobijanja upotrebne dozvole.

Benzinska stanica Andrijevica - nakon rekonstrukcije

Benzinska stanica Herceg Novi 2 - nakon rekonstrukcije

11. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

11.1 Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti

11.1.1 Bezbjednost i zaštita na radu i očuvanje životne sredine

U cilju zaštite ljudi i njihovog zdravlja, materijalnih dobara i zaštite životne sredine, na svim objektima se sprovode stalna obnavljanja i unapređenja sistema zaštite i obezbjeđenja, sa najsavremenijom tehničkom, protivpožarnom i protivprovalnom opremom, sa visokim indeksom zaštite na svim rizičnim mjestima i procesima. U istom cilju se takođe sprovode redovne obuke i vježbe za bezbjedan rad svih radnika. Mikrolokacije visokog rizika se dodatno obezbjeđuju savremenim tehničkim sredstvima, kao što su bezbjedonosni vazdušni ventili, gasni detektori i spoljašnje i unutrašnje centrale za dojavu curenja na instalacijama za TNG.

11.1.2 Benzinske stanice

Jugopetrol AD je posvećen implementaciji savremenih tehnologija, i uvijek je u potrazi za najefikasnijim metodama sprovođenja operativnih zadataka. Sve rekonstruisane ili novoizgrađene benzinske stanice imaju LED rasvjetu, unutrašnju i spoljašnju, a nova crveno-bijela reklamna signalizacija takođe funkcioniše sa LED tehnologijom. Na taj način, Jugopetrol značajno smanjuje potrošnju energije i emisiju štetnih materija.

Oprema na rekonstruisanim benzinskim stanicama je u skladu sa aktuelnim crnogorskim i evropskim standardima, i uključuje rezervoare i cjevovode sa dvostrukim plaštom, sistem za povraćaj isparenja faze I i II, sistem za detekciju curenja, separator zauljenih voda (i za operativni plato i za autoperionicu, tamo gdje autoperionica postoji), biološke prečištače otpadnih voda tamo gdje nema javne kanalizacije, napredne sisteme za zaštitu od požara, i slično.

Benzinske stanice koje nisu predmet rekonstrukcije biće osvježene implementacijom nove, crveno-bijele reklamne signalizacije.

PS Podgorica 6

11.1.3 Petrolejska instalacija Bar

Tokom 2019. na Instalaciji Bar su nastavljene investicije u modernizaciju postrojenja što omogućava efikasniji i sigurniji svakodnevni rad. Kompletно su rekonstruisane obje trafostanice iz kojih se Instalacija snabdijeva električnom energijom. Rekonstrukcija je podrazumijevala zamjenu srednjenaponskog 10 kV bloka kao i NN 400 V. Ovakvom zamjenom zastarjele opreme je poboljšano napajanje objekta električnom energijom.

Rekonstrukcija trafostanica: Novi SN 10 kV blokovi i NN 400V

Zamijenjeni su stari elektro ormari koji su služili za napajanje i upravljanje pumpama. Novi ormari sa kompletno novom opremom omogućavaju pouzdaniji rad pumpi, manje vrijeme prekida u slučaju kvara, kao i znatno efikasnije održavanje. Ormari su projektovani tako da mogu biti prošireni za buduće potrošače u slučaju potrebe (novo auto pretakalište, i sl.).

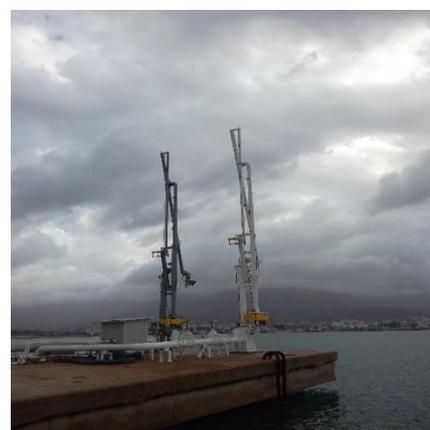
Novi ormari za napajanje i upravljanje pumpama i ostalim potrošačima

Nastavljeno je sa ugradnjom motornih ventila na izlaznim i ulaznim cjevovodima na rezervoarima. Trenutno je ugrađeno 20 motornih ventila, a u planu je ugradnja još 6 ventila u narednom periodu.

Ugrađeni motorni ventili na ulaznim i izlaznim linijama iz rezervoara

Ugrađene su četiri nove brodske ruke, po dvije na oba veza, čime je unaprijeđen i modernizovan proces iskrcaja goriva iz tankera.

Postavljene 4 nove brodske ruke za istovar goriva iz tankera

Nastavljeno je sa rekonstrukcijom cjevovoda uklanjanjem starih, kao i ugradnjom novih.

Rekonstrukcija cjevovoda, priprema linija za rezervoar R-15

Priprema poslova za izgradnju tri nova ostrva za snabdijevanje autocistijerni gorivom je u toku.

11.1.4 Avio servisi

U 2019. godini je na avioservisu Tivat izgrađena nova, moderna trafostanica, čime je podignut nivo pouzdanosti u snabdijevanju električnom energijom.

Nova trafo stanica

U februaru 2019. godine na AS Podgorica je u proces snabdijevanja vazduhoplova gorivom uključena nova, savremena cistijerna (refueller) kapaciteta 40.000 litara, proizvođača „Kunz“, Njemačka. Nabavkom novog refueller, snabdijevanja vazduhoplova gorivom na aerodromu u Podgorici je podignuto na viši nivo, uz nastavak tipizacije specijalizovanog voznog parka u sastavu Službi Avio servisa.

11.1.5 Prevoz goriva

Sve autocistijerne, i u vlasništvu Jugopetrola AD i u vlasništvu angažovanih spoljašnjih prevoznika, su opremljene GPS sistemom za praćenje vozila. Ovaj sistem omogućava operaterima da prate poziciju vozila u stvarnom vremenu, i na taj način olakšava komunikaciju i povećava bezbjednost prevoza.

11.2 Ulaganja u obrazovanje zaposlenih

11.2.1 Profesionalni razvoj zaposlenih

Ulaganje u profesionalni razvoj zaposlenih jedna je od ključnih tačaka na kojima počiva uspjeh Kompanije. Jugopetrol AD puno ulaže u razvoj svojih zaposlenih. Da bi pratila promjene na tržištu Kompanija edukuje svoje zaposlene kako bi se prilagodila trenutnom stanju i kako bi zaposleni stekli neophodne poslovne vještine koje će im pomoći u izgradnji svoje karijere.

11.2.2 Kontinuirana edukacija

U oblasti finansija i računovodstva imamo kontinuiranu edukaciju. Naime, trenutno u kompaniji imamo 4 zaposlena koji posjeduju licencu Ovlašćenog računovođe. Kompanija i dalje ulaže u edukaciju iz oblasti finansija i računovodstva, i to konkretno na način finansiranja ispita i propratne literature.

Zbog neophodnosti dobijanja gore navedenih licenci na godišnjem nivou potrebno je da se prati kontinuirana edukacija, koja podrazumijeva posjećivanje seminara. Seminari su organizovani nekoliko puta godišnje uključujući i Kongres koji se organizuje jednom godišnje.

Seminari su organizovani zbog primjene svih izmjena i dopuna raznih zakona, uključujući sastavljanje finansijskih izvještaja na kraju godine.

11.2.3 Obuke zaposlenih

Obuka zaposlenih nije trošak već investicija. To je ulaganje koje doprinosi razvoju pojedinaca, povećanju produktivnosti zaposlenih i opšteg poslovnog uspjeha.

Ukupni troškovi edukacije za 2019. godinu iznose EUR 8.457,94. U toku 2019. godine naši zaposleni su bili učesnici raznih treninga, obuka, seminara i konferencija u Crnoj Gori i inostranstvu. Takođe, u oktobru 2019. godine naše kolegice koje posjeduju sertifikat Ovlašćenog računovođe su bile učesnice Kongresa računovođa i revizora Crne Gore.

Tokom 2019. godine zaposleni su pohađali treninge uglavnom iz oblasti bezbjednosti, finansija, marketinga i komercijale.

11.2.4 Stručno osposobljavanje

Program stručnog osposobljavanja uređen je Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

Jugopetrol AD od 2014. godine učestvuje u Programu stručnog osposobljavanja, sa izuzetkom samo u 2015. godini. Veliki broj pripravnika koji su nastavili svoj radni angažman kao zaposleni Jugopetrola AD dokazuje benefite ovog programa.

Stručno osposobljavanje je osmišljeno kao program sticanja znanja, vještina i kompetencija, za uspješno obavljanje različitih poslova i radnih zadataka lica sa stečenim visokim obrazovanjem, a bez radnog iskustva. Cilj stručnog osposobljavanja jeste pomoć, od strane države, mladim ljudima za lakši i uspješniji prelazak iz svijeta obrazovanja u svijet rada. Obavlja se bez zasnivanja radnog odnosa. Sam Program traje devet mjeseci, od 15. januara do 15. oktobra.

U 2019. godini Jugopetrol AD je imao 6 pripravnika. Korisnici su bili raspoređeni u sljedećim sektorima: Sektor operativnih poslova, Sektor finansija i administracije, HSSE i Služba ljudskih resursa.

12. UPRAVLJANJE RIZIKOM

12.1 Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima Kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj Kompanije u mjeri u kojoj je to moguće.

Opšti program upravljanja rizicima Kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava Kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

Glavni rizici	Procjena/ Metode upravljanja rizikom
Makroekonomska sredina	
Devizni rizik	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcionalna valuta kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima, Menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna. - Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije
Cijena nafte	<ul style="list-style-type: none"> - Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su prodajne cijene utvrđene državnom uredbom koja prati tržišne cijene nafte, izloženost ovom riziku nije materijalna.
Finansijski rizici	
Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope	<ul style="list-style-type: none"> - Izloženost Kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite Kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan.
Kreditni rizik	<ul style="list-style-type: none"> - Diferencijacija različitih potrošača - Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO) - Pregled stanja i limita potrošača - Povećana kolateralizacija
Rizik likvidnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje dovoljne količine novca - Poboljšanje stope naplate potraživanja - Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima - Fazno ulaganje u osnovna sredstva - Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2019. godini nije koristila pozajmice od banaka.

Operativni rizici	
Bezbjednost i životna sredina	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata. - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine.
Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda. - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom.
Rizik po imovinu i obaveze	<ul style="list-style-type: none"> - Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti.

12.2 Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima Kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje Kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo Kompanije i služba interne revizije u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, terenskih i administrativnih revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi Menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta. Takodje, Služba interne revizije prati preporuke Službe interne revizije HP grupe i zadužena je za implementiranje istih.

U cilju snaženja internih kontrola i poslovnih procesa, na predlog Službe interne revizije je tokom 2019. godine doneseno 9 novih internih procedura i to 3 iz domena operativnog poslovanja i sekundarnog transporta, 2 iz oblasti komercijalnog poslovanja, takođe dvije iz oblasti finansija i kreditnog poslovanja i po jedna iz oblasti bezbjednosti i upravljanja ljudskim resursima.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora opisani su u Poslovniku o internim procedurama Kompanije, koji odobrava od Odbor direktora.

Sprječavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje Kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u Kompaniji, ali i trećih lica koja sarađuju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovorno je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje. U tom smislu, Služba interne revizije sprovodi dodatne provjere na bazi uzorkovanja u posmatranom periodu. Služba interne revizije vrši provjeru uskladjenosti Pravilnika o računovodstvenim politikama u odnosu na važeće odredbe Zakona o računovodstvu i relevantne međunarodne računovodstvene standarde.

Ovlašćenja u Kompaniji

Pravilnikom o ovlašćenjima se definišu ovlašćenja različitih rukovodioca Kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).

12.3 Pravni rizici

- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Bar P.br. 281/13 od 27. juna 2013. godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1081/15 od 16. decembra 2015. Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-2754/1-016 od 16. avgusta 2016. izvršena je promjena upisa prava svojine. Postupajući po navedenoj presudi Osnovnog suda Bar i u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 91.424 koja je predmetnom presudom dosuđena Državi Crnoj Gori. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.

Odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-III br. 201/16 od 30. maja 2019. godine odbijena je ustavna žalba Društva protiv presude Vrhovnog suda Crne Gore Rev. br. 1081/15.

- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Bijelo Polje P.br. 500/15-05 od 13. aprila 2016. godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1093/16 od 20. decembra 2016. Postupajući po navedenoj presudi Osnovnog suda Bijelo Polje Društvo je izvršilo rezervisanje imovine u 2016. godini u vrijednosti od EUR 539.000, koja je predmetnom presudom dosuđena Državi Crnoj Gori do dobijanja Rješenja Uprave za nekretnine o promjeni upisa prava svojine. Postupajući u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-105-487/2-2017 od 24. aprila 2017. Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 539.000, koja je bila rezervisana u prethodnom periodu. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.

Pred Ustavnim sudom Crne Gore u toku je postupak po ustavnoj žalbi Društva protiv presude Vrhovnog suda Crne Gore Rev. br. 1093/16.

- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Kotor P.br. 1033/15-05 od 24. maja 2016. godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1182/16 od 14. februara 2017, koja je dostavljena Društvu 13. marta 2017. U skladu sa MRS 10 i MRS 37 ovaj događaj je korektivni događaj nakon izvještajnog perioda i na osnovu toga Društvo je rezervisalo imovinu u vrijednosti od EUR 1.686.368. Postupajući u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-106-UPI-2659/16 od 17. jula 2017. Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 1.686.368, koja je bila rezervisana u prethodnom periodu. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.

Odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-III br. 290/17 od 24. maja 2019. godine odbijena je ustavna žalba Društva protiv presude Vrhovnog suda Crne Gore Rev. br. 1081/15.

Montenegrobonus doo je pokrenuo dva sledeća spora protiv Kompanije. Menadžment je i dalje uvjeren da ne postoji osnov za oba ova spora.

- U prvom sporu potražuje iznos od EUR 11.024.960 iz razloga što Jugopetrol AD, po izjavi tužioca, nije dozvolio korišćenje skladišnih kapaciteta na petrolejskim instalacijama, po privremenoj mjeri Privrednog suda Podgorica iz 2004.godine. Rješenjem Osnovnog suda Kotor od 6. novembra 2009. godine, određen je prekid postupka sve dok se ne okončaju sudski postupci iz prethodne tačke u kojima se treba utvrditi pitanje vlasništva spornih nepokretnosti na gorepomenutim petrolejskim instalacijama.
- U drugom sporu tužilac potražuje iznos od EUR 7.560.000 za izgublenu dobit za koju navodi da bi bio u mogućnosti da je ostvari da je sporne skladišne kapacitete izdao u zakup nekom drugom pravnom licu. I ovaj spor je rješenjem Osnovnog suda Kotor P 439/09 od 4. oktobra 2010. godine prekinut sve do okončanja takođe sudskih postupaka iz prethodne tačke radi razrješenja spornog pitanja - pravo vlasništva na spornim nepokretnostima.

13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Društvo je potpuno kontrolisano od strane Hellenic Petroleum S.A., grčke Kompanije koja poseduje 54.4% njenog akcionarskog kapitala kroz Hellenic Petroleum International S.A., kompanije sa sjedištem u Austriji. Od akvizicije, Hellenic Petroleum je ekskluzivni dobavljač kompanije naftnim proizvodima. EKO ABEE, ćerka-Društvo, koja je u cijelokupnom vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijeva kompaniju uljem i mazivima. Još dvije ćerke kompanije Asprofos i ELPE Services Limited, u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijevaju kompaniju različitim tehničkim i menadžment uslugama.

Ostvarene su sljedeće transakcije sa povezanim licima:

a) Kupovina robe i usluga:

Kupovina od povezanih pravnih lica	Odnos	Priroda transakcija	2019	2018
Hellenic Petroleum S.A.	Matično društvo	Kupovina naftnih proizvoda	122.322.959	134.454.195
Hellenic Petroleum S.A.	Matično društvo	IT usluge	253.685	257.039
EKO ABEE	Dio grupe	Kupovina ulja	176.729	166.441
HELPE International Consulting	Dio grupe	Usluge konsaltinga	270.000	270.000
Asprofos Engineering S.A.	Dio grupe	Usluge održavanja	85.000	-
Okta Crude Oil Refinery AD	Dio grupe	Usluge konsaltinga i analize	8.837	9.058
Global Petroleum SH.A	Dio grupe	Kupovina proizvoda	-	6.210
EKO Serbia	Dio grupe	Team building	-	4.197
EKO Bulgaria EAD	Dio grupe	Program EKO guarantee	872	-
Total			123.118.082	135.167.140

b) Prodaja usluga:

Prodaja povezanim pravnim licima	Odnos	Priroda transakcija	2019	2018
Hellenic Petroleum S.A.	Matično društvo	Retail champion ship	25.769	-
EKO Serbia	Dio grupe	Team building/usluge konsaltinga	7.377	31.697
Hellenic Petroleum Cyprus	Dio grupe	Retail champion ship	480	-
EKO Bulgaria EAD	Dio grupe	Retail champion ship	240	-
Total			33.865	31.697

c) Potraživanja od povezanih lica:

Potraživanja od povezanih pravnih lica	Odnos	Priroda transakcija	2019	2018
Hellenic Petroleum S.A.	Matično Društvo	Kupovina naftnih proizvoda	-	4.104.006
Total			-	4.104.006

d) Obaveze prema povezanim licima:

Obaveze prema povezanim pravnim licima	Odnos	Priroda transakcija	2019	2018
Hellenic Petroleum S.A.	Matično Društvo	Kupovina naftnih proizvoda	2.220.639	5.039
Okta Crude Oil Refinery AD	Dio grupe	Usluge konsaltinga i analize	1.124	-
HELPE International Consulting	Dio grupe	Usluge konsaltinga	67.500	67.500
EKO Serbia	Dio grupe	Team building	-	4.197
Total			2.289.263	76.736

Transakcije prodaje i kupovine robe i usluga obavljaju se po istim uslovima kao i transakcije sa trećim (ne povezanim) pravnim licima.

JUGOPETROL AD
ODBOR DIREKTORA
Broj: 20900
Podgorica, 06.05.2020. god.

Na osnovu člana 35, stav 3 Zakona o privrednim društvima, ("Službeni list Republike Crne Gore" broj 6/02 i "Službeni list Crne Gore broj 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 i 40/11), dana .05.2020. godine, Odbor direktora daje sledeću:

IZJAVU

1. Izjavljujemo da JUGOPETROL AD nije pretrpio štetu iz pravnih poslova i transakcija koje je u toku 2019. godine imao sa Hellenic Petroleum S.A. iz Grčke, kao matičnim društvom i EKO ABEE, HELPE International Consulting, Okta Crude Oil Rafinerija AD, Global Petroleum SH.A, EKO Srbija, EKO Petroleum Kipar i EKO Bugarska, kao zavisnim društvima Hellenic Petroleum S.A. iz Grčke, a koje su prikazane u Izveštaju o poslovanju za 2019. godinu na strani 60 i 61, kao i u Napomeni 30 uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2019. godine, čiji tekst čini sastavni dio ove Izjave.
2. Ovlašćuje se predsjednik Odbora direktora da, u ime Odbora direktora, potpiše ovu Izjavu.

Konstantinos Mademlis
Predsjednik Odbora direktora

14. FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU

Jugopetrol AD, kao član Hellenic Petroleum Grupe, u potpunosti primjenjuje usvojenu Politiku Grupe za zaštitu, bezbjednost i sprečavanje incidenata.

Naša Kompanija je obezbijedila sve preduslove i prilagodila procese rada kojima se postiže sveukupna bezbjednost i zaštita na svim nivoima, kao i zaštita životne sredine i kvaliteta života svih građana.

Jugopetrol AD posluje u saglasnosti sa zakonskom regulativom i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i prati procese usklađivanja nacionalne legislative sa evropskim standardima koristeći međunaradni nivo znanja i iskustva iz Hellenic Petroleum Grupe, uvođenjem novih tehnologija i primjenom najnovijih tehničkih rješenja.

Organizaciona i operativna struktura Kompanije je prilagođena potrebama sprečavanja, praćenja i uklanjanja mogućih uzroka bilo kakvih incidenata u svim segmentima poslovanja.

Stalna obuka zaposlenih se sprovodi prema utvrđenom planu koji je usklađen sa zakonskom regulativom. Mi sprovodimo periodične obuke i ažuriramo procedure kako bi preduprijedili bilo kakvu mogućnost povrede zaposlenih ili oštećenja sredstava.

Jugopetrol AD, kao društveno odgovorna kompanija, planira i sprovodi sve aktivnosti tako da:

- obezbijedi da one izazivaju najmanji mogući uticaj na životnu sredinu, tj. da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- smanji zauzimanje prostora i potrošnju sirovina i energije tokom izgradnje, proizvodnje, distribucije i korišćenja,
- uključi mogućnost reciklaže, spriječi ili ograniči uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja,
- primijeni sve dostupne procedure za procjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere u cilju izbjegavanja negativnih posljedica po ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Kako bi se zaštitila životna sredina i obezbijedila usaglašenost sa zakonskom regulativom i procedurama, sprovode se sljedeće aktivnosti:

- Zaštita životne sredine (klime)

Na našim objektima koristimo savremene materijale - izolaciju urađenu u skladu sa standardima, a na Instalaciji Bar su ugrađeni bioprečistači i filteri zauljenih voda, sa ciljem prečišćavanja otpadnih voda.

- Upravljanje otpadom

Potpisan je ugovor sa dvije firme za sakupljanje otpada - "Hemosan" i "Inter Trade", u skladu sa regulativom i pravilima za prevoz otpada. Svi podaci o otpadu se dostavljaju na godišnjem nivou, a plan upravljanja otpadom se razvija na trogodišnjem nivou, s obzirom da je poznato da naša Kompanija generiše nekoliko različitih kategorija opasnog otpada.

- Upravljanje vodnim resursima (smanjenje potrošnje vode i zagađenja)

Atmosferske padavine koje dopiju na plato benzinske stanice, prije upuštanja u javnu kanalizaciju ili prirodni prijemnik prolaze kroz separator zauljenih voda, u skladu sa novim konceptom naših rekonstruisanih benzinskih stanica. Mogućnost da naftni derivati dopiju u životnu sredinu usljed njihovog izlivanja na plato se sprečava ugradnjom posebnih sistema. Ispitivanja koja se izvode na našim objektima su u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju ili prirodni recipijent.

Vodna dozvola je dobijena na period od 10 godina. Aktivnosti na njenom dobijanju uključuju komunikaciju sa Upravom za vode i pregled i potvrdu na licu mjesta da izvedeni projekat zadovoljava odredbe Zakona o vodama, da separatori zauljenih voda funkcionišu i propisno se održavaju, i da postoje i primjenjuju se odgovarajuće procedure za sprečavanje zagađenja vode.

- Upravljanje energetskim resursima (kontrola emisije gasova)

Rezervoari na Instalaciji Bar su opremljeni plivajućim krovovima, čime je smanjena emisija gasova. Izgradnjom novog sistema za povraćaj isparenja, koji će biti u potpunosti implementiran i na našim benzinskim stanicama i na Instalaciji Bar, smanjićemo emisiju gasova. Ovaj sistem tokom prijema goriva ne dozvoljava ispuštanje isparenja goriva u atmosferu, već ih kroz povratno crijevo sakuplja nazad u autocistijernu ili rezervoar.

- Industrijska bezbjednost (protivpožarna zaštita)

Mi koristimo novi protivpožarni sistem, koji je energetski efikasniji, u potpunosti automatizovan i podiže bezbjednost na najveći mogući nivo.

15. KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Jugopetrol AD kao društveno odgovorna kompanija nastavlja da ulaže u prepoznatljivost i razvoj svoje strategije ka svim zainteresovanim stranama, kako na internom, tako i na eksternom nivou. Pored najvećih projekata za 2019. godinu koji su istaknuti u nastavku, Kompanija je takođe ulagala i u manje projekte i inicijative, a sve u cilju da uzvрати društvu i doprinese razvoju sredine u kojoj posluje. Jugopetrol AD je dobitnik nagrade Unije poslodavaca Crne Gore za društveno odgovorno poslovanje za 2019. godinu u kategoriji “briga za zajednicu”.

- Doprinos poboljšanju životnih uslova

Naš najveći projekat u ovoj kategoriji je bila izgradnja dječijeg igrališta u Prijestonici Cetinje. U 2019. godine Kompanija je nastavila saradnju sa kompanijom Fabrika Ideja d.o.o. kroz TV emisiju „Dnevnicu“, koja ima za cilj poboljšanje životnih uslova stanovnika Crne Gore doniranjem sredstava radom javnih ličnosti. Tradicionalnim učešćem na Božićnom bazaru Jugopetrol AD je učestvovao u sakupljanju sredstava za pomoć različitim udruženjima. Jugopetrol AD je i ove godine djeci iz Dječijeg Doma "Mladost" Bijela tokom avgusta 2019. organizovao tradicionalni odlazak na ljetnji kamp u Grčkoj. Dio budžeta je bio opredijeljen i za rekonstrukciju tri učionice u Osnovnoj školi “Maskim Gorki” u Podgorici.

- Doprinos zdravstvenoj zaštiti

Jugopetrol AD je i u 2019. nastavio tradicionalno dijeljenje igračaka najmlađima koji u toku novogodišnjih praznika borave na Institutu za bolesti djece u Podgorici.

- Podrška kulturi i sportu (sponzorstva)

Jugopetrol AD je u 2019. godini podržao razvoj sporta u zemlji kroz dva velika projekta: kroz podršku Olimpijskom Komitetu Crne Gore i Igrama Malih Zemelja 2019. kao i kroz nastavak projekta EKO Mini Odbojka u saradnji sa Odbojkaškim Savezom Crne Gore. Četvrta sezona EKO Mini Odbojke u 2019. je brojala 56 timova i 650 djece uzrasta 9 do 12 godina. Ukupno se odigralo 235 utakmica, a finalne utakmice su se odigrale u junu 2019 u Podgorici. U oktobru 2019. godine počela je i peta sezona EKO Mini Odbojke, do sada najbrojnije takmičenje sa 64 timova i preko 700 djece. Peta sezona će trajati do juna 2020. godine. Jugopetrol AD je takođe nastavio sa organizovanjem boravka djeci svojih zaposlenih na EKO košarkaškom kampu.

- Mladi talenti i obrazovanje

Jugopetrol AD nastavlja sa ulaganjem u obrazovanje perspektivnih studenata putem stipendiranja master studija na univerzitetima u Grčkoj. Treća generacija studenata, (ukupno dva), je izabrana na osnovu svojih prethodnih dostignuća. Studenti će u naredna dva semestra pohađati studije master programa Pirejskog univerziteta. Drugi projekti u ovoj kategoriji uključuju predavanja i radionice djeci i mladima u osnovnim i srednjim školama u Podgorici, i cijeloj Crnoj Gori o bezbjednosti i pravilima u saobraćaju. Prvi projekat je nastavak iz 2018. godine u saradnji sa NVO "Pčelice", dok je drugi realizovan sa prof. Milanom Vujanićem.

Maloprodajna mreža

BS Andrijevića

Adresa: Branka Delečića b.b.
Tel: 051 230 760

BS Bar 1

Adresa: Jovana Tomaševića 61
Tel: 030 302 250

BS Bar 2

Adresa: Ilino b.b.
Tel: 030 305 004

BS Berane

Adresa: Miljana Tomčića 20
Tel: 030 305 004

BS Bijelo Polje 1

Adresa: Slobodana Penezić
Tel: 050 430 268

BS Bijelo Polje 2

Adresa: Rasovo bb
Tel: 050 438 144

BS Budva 1

Adresa: Jadranski put b.b.
Tel: 033 401 950

BS Budva 2

Adresa: Jadranski put b.b.
Tel: 033 403 628

BS Cetinje

Adresa: Ivan Begova b.b.
Tel: 041 230 060

BS Danilovgrad

Adresa: Voštar b.b.
Tel: 020 810 005

BS Herceg Novi 1

Adresa: II Dalmatinske 56, Igalo
Tel: 031 330 080

BS Herceg Novi 2

Adresa: Meljine b.b.
Tel: 031 348 369

BS Kolašin

Adresa: Lugovi b.b.
Tel: 020 860 020

BS Kotor

Adresa: Put prvoborca b.b.
Tel: 032 301 058

BS Lapčiči

Adresa: Lapčiči bb
Tel: 067 887 077

BS Mojkovac

Adresa: Mojkovac
Tel: 050 470 020

BS Nikšić 1

Adresa: 13 jula b.b.
Tel: 040 200 360

BS Nikšić 2

Adresa: Hercegovački put b.b.
Tel: 040 200 370

BS Nikšić 3

Adresa: Podgorički put b.b.
Tel: 040 253 329

BS Očinići

Adresa: Očinići b.b.
Tel: 041 236 060

BS Petrovac

Adresa: Buljarica
Tel: 033 401 960

BS Plav

Adresa: Racina b.b.
Tel: 051 255 015

BS Plužine

Adresa: Plužine.
Tel: 040 270 008

BS Pljevlja

Adresa: Narodne revolucije b.b.
Tel: 052 300 020

BS Podgorica 2

Adresa: 4 jul b.b.

Tel: 020 601 475

BS Podgorica 3

Adresa: Bul. Vilija Branta 2

Tel: 020 613 850

BS Podgorica 4

Adresa: Cetinjski put b.b.

Tel: 020 206 040

BS Podgorica 5

Adresa: 4 jul b.b.

Tel: 020 601 190

BS Podgorica 6

Adresa: Vojislavljevića b.b.

Tel: 020 663 225

BS Podgorica 8

Adresa: Bul. Vilija Branta 1

Tel: 020 619 030

BS Podgorica 9

Adresa: Bul. Ivana Crnojevića

Tel: 020 655 740

BS Podgorica 10

Adresa: Zabjelo bb

Tel: 020 672 949

BS Radanovići

Adresa: Donja Sutvara bb

Tel: 032 302 264

BS Ribarevina

Adresa: Ribarevina b.b.

Tel: 050 480 268

BS Risan

Adresa: Bujevina 92

Tel: 032 301 136

BS Rožaje

Adresa: Ibarska b.b.

Tel: 051 270 014

BS Rožaje 2

Adresa: Maršala Tita b.b.

Tel: 051 275 527

BS Šavnik

Adresa: Šavnik

Tel: 02040 266 388

BS Tivat

Adresa: Mažina bb

Tel: 032 670 040

BS Ulcinj

Adresa: Put Bratice b.b.

Tel: 030 401 152

BS Vilusi

Adresa: Vilusi

Tel: 040 732 126

BS Žabljak 2

Adresa: Narodnih heroja bb

Tel: 052 363 412

